Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Aanpak van internetoplichting door de politie

Inspectieonderzoek naar een vorm van cybercrime

Inhoudsopgave

Voorwoord

De Inspectie Veiligheid en Justitie heeft een onderzoek uitgevoerd naar de aanpak van internetoplichting door de politie. Het alledaagse leven digitaliseert, en de alledaagse veelvoorkomende criminaliteit daarmee ook. Oplichting via internet is een vorm van dit soort criminaliteit, met een toenemend aantal slachtoffers en grote schadebedragen.

De Inspectie VenJ beschrijft in dit onderzoek de aanpak van internetoplichting door de Nederlandse politie. Daarbij heeft zij haar oordeel gegeven over het functioneren van de betrokken politie-onderdelen.

Uit het onderzoek is gebleken dat de politie veel heeft geïnvesteerd in de aanpak van internetoplichting. Met name het Landelijk Meldpunt Internetoplichting (LMIO), dat door de politie in samenwerking met het OM is opgericht, heeft bij de bestrijding en preventie van internetoplichting een belangrijke plaats ingenomen. De Inspectie oordeelt dat het LMIO een goed functionerend instrument is dat overwegend voldoet aan de doelen die zijn gesteld bij zijn oprichting. In die zin zou de borging van dit meldpunt, evenals de benutting van zijn expertise, nu opportuun zijn.

Wel dient nog een aantal slagen te worden gemaakt om tot een geïntegreerde aanpak te komen. Met name de aansluiting van de eenheden op de werkzaamheden van het LMIO is daarbij essentieel. De eenheden stemmen hun aanpak in onvoldoende mate af op de toelevering van voorbereide onderzoeken van het LMIO. Hierdoor krijgt het werk van het LMIO regelmatig geen vervolg.

De Inspectie doet in dit rapport een aantal gerichte aanbevelingen. De opvolging daarvan kan bijdragen aan een effectievere aanpak van internetoplichting door de politie.

J.G. Bos
Hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie

Samenvatting

Inleiding en aanleiding

Het alledaagse leven digitaliseert. Dit geldt ook voor de alledaagse criminaliteit. Omdat veel vormen van criminaliteit inmiddels aan informatietechnologie zijn gerelateerd, digitaliseert ook het werkaanbod van de politie. De vraag is of de politie in staat is gebleken om dit veranderende werkaanbod het hoofd te bieden en cybercrime effectief te bestrijden.

De laatste jaren wordt er door de overheid, waaronder de politie en andere veiligheidspartners, flink geïnvesteerd om de diverse cyberdreigingen te kunnen bestrijden. In 2008 is het Programma Aanpak Cybercrime (PAC) gestart. Het PAC omvat een groot aantal initiatieven en projecten die door de politie al dan niet in samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM) worden uitgevoerd. Eén van de grote projecten onder de paraplu van dit programma is het Landelijk Meldpunt Internetoplichting (LMIO). Aanleiding voor de start van deze proeftuin was de toenemende (private) handel via het internet en bijkomende vormen van fraude. Omdat dit type criminaliteit niet plaats- of regio gebonden is, is voor een effectieve aanpak van deze vorm van criminaliteit landelijke coördinatie op aangiften noodzakelijk.

Om te onderzoeken of de politie in staat is gebleken om cybercrime effectief te bestrijden heeft de Inspectie in haar werkprogramma 2013 aangegeven daar onderzoek naar te gaan doen. De Inspectie heeft daarbij gekozen voor onderzoek naar een van de meest voorkomende vorm hiervan, die de burgers het meest direct raakt in het dagelijkse leven: internetoplichting.

Doelstelling

Het doel van het onderzoek is om een beeld te geven van, en het oordeel te geven over de wijze waarop de politie internetoplichting bestrijdt. Daarnaast beoogt het onderzoek vast te stellen welke eventuele knelpunten en succesfactoren voor de politie daarbij van belang zijn.

Vraagstelling

Om aan de bovengenoemde doelstelling te voldoen beantwoordt de Inspectie in haar onderzoek de volgende vragen:

1. Hoe wordt internetoplichting aangepakt door het LMIO?
2. Hoe wordt internetoplichting aangepakt door de eenheden van het KNP?

Onderzoeksaanpak

In het kader van dit onderzoek heeft de Inspectie literatuur bestudeerd en verschillende experts vanuit de politie en het OM geconsulteerd.

De Inspectie heeft vanwege het ontbreken van formele normen ten aanzien van de aanpak van internetoplichting een referentiekader opgesteld. Bij de opstelling van het referentiekader is de Inspectie uitgegaan van de strategische doelen en principes van de politie, zoals deze zijn vastgelegd in het Inrichtingsplan Nationale Politie. Ook zijn gezaghebbende onderzoeken, richtlijnen[1], interne afspraken en instructies gebruikt bij de opstelling van het referentiekader.

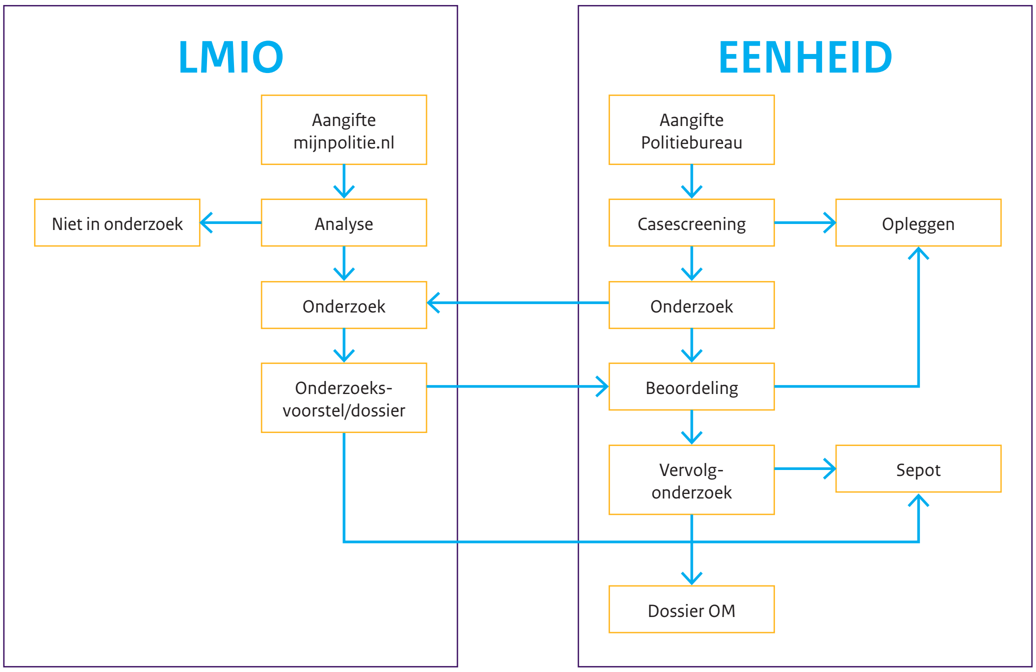
Vervolgens heeft de Inspectie documenten en relevante kwantitatieve gegevens bij het LMIO, de eenheden en het KNP opgevraagd en interviews in zes eenheden gehouden. De bovengenoemde informatie is geanalyseerd en beoordeeld aan de hand van het referentiekader.

De resultaten van het onderzoek zijn gevalideerd bij de onderzochte organisaties en vastgelegd in deze rapportage.

Bevindingen

Proces

In de onderstaande figuur is het proces van de afhandeling van zaken van internetoplichting weergegeven.

[1] Zie bijlage II literatuurlijst.

LMIO

Toegankelijkheid
Bij de oprichting van het LMIO was één van de doelstellingen het doen van aangifte laag-drempelig te laten zijn.
Uit het onderzoek blijkt dat het LMIO dit daadwerkelijk biedt aan burgers. Het portaal van het LMIO (website www.mijnpolitie.nl) is goed toegankelijk en wordt veelvuldig gebruikt. In 2013 zijn circa 50 000 aangiften gedaan via deze website.

Aangiften
De vanuit de website ontvangen aangiften worden geïmporteerd naar een systeem van het LMIO (IBase). Omdat er geen koppeling bestaat tussen dit systeem en BVH[2] (Basisvoorziening Handhaving) kunnen deze aangiften niet automatisch opgenomen worden in BVH. Het is daarnaast voor de medewerkers van het LMIO onmogelijk om alle aangiften handmatig in BVH in te voeren, gelet op de capaciteit en de hoeveelheid werk dat dit met zich meebrengt. Het gevolg daarvan is dat de aangiften die bij het LMIO binnenkomen, niet als zodanig worden geregistreerd in BVH. Om toch informatie uit deze aangiften voor de eenheden te ontsluiten maakt het LMIO wekelijks in de BVH-omgeving van Zandstreek Waterland een zogenaamde 'ontsluitingsmutatie' aan. Deze bevat relevante gegevens (zoals namen, rekening- en telefoonnummers) van nieuwe aangiften. Via deze ontsluitingsmutatie kan relevante informatie worden gedeeld met de eenheden via Blue View[3]. Dit betekent dat een andere doelstelling van het LMIO – het delen van de informatie uit de aangiften met de eenheden door het verwerken van deze aangiften in BVH – pas gedeeltelijk gerealiseerd is.

Alle aangevers krijgen berichten over de afhandeling van hun aangifte. Ze kunnen hun aangifte volgen via AVS (aangifte-volg-systeem). Indien een aangifte wordt opgenomen in de voorbereiding van een onderzoek wordt deze per post toegezonden naar de aangever. De stand van zaken met betrekking tot de afhandeling van alle aangiften wordt teruggekoppeld.

Analyse en selectie voor onderzoek
Elke dag komen ongeveer 150 à 200 aangiften bij het LMIO binnen. Deze aangiften worden geanalyseerd en geselecteerd voor onderzoeken. De selectie vindt plaats volgens vaste criteria. Er is sprake van zorgvuldig overleg en toepassing van specifieke regels indien van deze criteria wordt afgeweken.

Het LMIO bereidt de onderzoeken strafrechtelijk voor. Het voorbereidend onderzoek wordt vastgelegd in Summ-IT[4]. Om een onderzoek via Summ-IT over te dragen aan een eenheid, dient het LMIO de beschikking te hebben over de gegevens van de behandelaar in de betreffende eenheid. Deze gegevens worden aan het LMIO meestal niet doorgegeven.[5] Om de informatie over de gestarte onderzoeken toch met de eenheden te delen maakt het LMIO van elk potentieel onderzoek een mutatie in de BVH-omgeving van Zaanstreek Waterland. In die mutatie legt het LMIO de relevante gegevens over onderzoeken vast. Via Blue View kunnen de eenheden deze gegevens inzien.

[2] Bronsysteem van de politie.

[3] Blue View is een geautomatiseerde zoekmachine waarmee registraties van alle politie-eenheden uit onder andere BVH direct kunnen worden geraadpleegd. Zonder tussenkomst van Blue View is het delen van informatie niet mogelijk omdat de lokale BVH's niet onderling met elkaar kunnen communiceren. Het is de Inspectie bekend dat de Nederlandse Politie in 2017 de beschikking zal hebben over één systeem.

[4] Het registratiesysteem dat de werkprocessen in rechercheonderzoeken ondersteunt.

[5] Het komt vooral doordat dat de behandelaar aanvankelijk nog niet bekend is.

Kwaliteit
Volgens het OM levert het LMIO dossiers van voldoende kwaliteit. Ook vinden respondenten uit de eenheden de kwaliteit van LMIO-dossiers van voldoende niveau om een vervolgonderzoek in te stellen. Desalniettemin noemen medewerkers van de eenheden enkele kritiekpunten betreffende de aangeleverde dossiers. De meeste opmerkingen worden gemaakt over de omvang en de complexiteit van de dossiers. Daarnaast geven sommige geïnterviewden uit de eenheden aan dat de bijgevoegde analyses louter technisch zijn. De informatie wordt volgens hen aan elkaar geknoopt, zonder dat er sprake is van recherchekundig inzicht op dit terrein.

De medewerkers van het LMIO zijn ontvankelijk voor de kritiek en de opmerkingen vanuit de eenheden. Om de omvang van dossiers overzichtelijk te houden ‘knipt’ het LMIO thans grote verbanden in kleinere, behapbare stukken. Ook pakt het LMIO sommige zaken vroegtijdiger aan, zodat voorkomen wordt dat die zaken verder uitdijen. Daarnaast stelt het LMIO voor om een afgesproken aantal zaken per jaar bij iedere eenheid aan te leveren. Op deze manier weten de eenheden wat hen te wachten staat.

Het LMIO erkent zelf dat het recherchevaardigheden mist. En dat niet alle medewerkers over een relevante opleiding en ervaring beschikken. Dit heeft te maken met het feit dat het LMIO geen operationele afdeling is en geen rechercheurs in zijn formatie heeft. Bovendien heeft het LMIO nog niet een officiële status binnen het KNP. Daardoor is het meldpunt afhankelijk van de toelevering van menskracht vanuit de eenheden, continuïteit van personeel is niet geborgd. De lacune aan recherchevaardigheden ondervangt het LMIO met name door de inzet van de coördinator (met recherche ervaring) die de zaken inhoudelijk aanstuurt. Daarnaast draagt het goed inwerken van nieuwe medewerkers bij aan het op peil houden van de noodzakelijke expertise.

Contact met eenheden
Het LMIO informeert de eenheden over haar werkwijze en over datgene wat van de eenheden in dit kader wordt verwacht. Er is echter geen sprake van afspraken tussen het LMIO en de eenheden die vastgelegd zijn en waaraan de eenheden zich conformeren. De rechercheurs die direct contact met het LMIO hebben gehad, ervaren de samenwerking als goed en productief.
Ze vinden het LMIO goed benaderbaar en betrokken. Het LMIO ervaart echter weinig respons vanuit de eenheden over hun werkwijze. Ook is het niet duidelijk in hoeverre de eenheden aan verwachtingen van het LMIO kunnen en/of willen voldoen.

Preventie
Het LMIO heeft ook een functie in het kader van preventie van internetfraude. Deze wordt op twee manieren vervuld.
Ten eerste kan een potentiële (ver)koper op de website www.mijnpolitie.nl controleren of bepaalde gegevens van een mogelijke wederpartij reeds bekend zijn bij de politie.[6] Ten tweede doet het LMIO onderzoek naar malafide webshops. Op verzoek van het LMIO en in samenwerking met hosting maatschappijen worden deze webshops offline gezet.

[6] De checkfunctie die als service wordt aangeboden maakt gebruik van de gegevens uit de databank. Bij deze checkfunctie dient men zelf de gegevens in te vullen. In de gevallen dat er sprake is van een zogenaamde hit wordt dit kenbaar gemaakt door middel van een groot rood uitroepteken.

Capaciteit en productie
Ten tijde van het onderzoek waren 10 medewerkers (8,4 fte) werkzaam bij het LMIO: een coördinator, een tactisch coördinator, twee analisten, vier werkvoorbereiders en twee administratieve krachten. Ook is een fraude/cybercrime Officier van Justitie verbonden aan het LMIO.

Met deze bezetting heeft het LMIO in 2013 ca. 50.000 aangiften met een totaal schadebedrag van circa acht miljoen euro afgehandeld en geanalyseerd, 77 strafdossiers ingezonden naar de politie-eenheden en in 82 dossiers ondersteuning verricht aan de eenheden. Bovendien zijn 77 malafide webshops op verzoek van het LMIO offline gezet. Burgers hebben circa 1,8 miljoen checks gedaan op de website en in ruim 100 000 gevallen heeft de gebruiker een waarschuwing gekregen.

Toekomst
Er is nog geen definitieve beslissing genomen over de toekomst van het LMIO. Er zijn voornemens om het LMIO een vaste plek te geven binnen het KNP. Er is echter onvoldoende duidelijkheid over de termijn waarbinnen dit gaat gebeuren[7]. Alle geïnterviewden onderschrijven de meerwaarde van het LMIO. Opmerkelijk is de uitspraak van één van de geïnterviewden: ‘We zouden daar niet meer zonder kunnen.’

Eenheden

Doorverwijzing
Met de oprichting van het LMIO is beoogd zo veel mogelijk aangiften van internetoplichting op één punt te bundelen en analyseren. Het LMIO heeft derhalve alle eenheden (de voormalige korpsen) verzocht om de burger zo veel mogelijk aangifte via www.mijnpolitie.nl te laten doen, zodat ze internetfraude effectiever kunnen aanpakken. De meeste eenheden geven gehoor aan dat verzoek en verwijzen naar de website. Het beleid in deze eenheden is derhalve: verwijzen naar het LMIO, tenzij de aangever erop staat dat zijn aangifte op het bureau wordt opgenomen.
Bij sommige eenheden wordt de beslissing om al dan niet te verwijzen overgelaten aan de intakemedewerker. In 2013 is circa 90 procent van de aangiften van internetfraude gedaan via www.mijnpolitie.nl.

Bekendheid met het LMIO
De bekendheid met het meldpunt verschilt sterk per eenheid. Deze bekendheid is beter ontwikkeld in de eenheden die zich meer conformeren aan de werkwijze van het LMIO. Medewerkers van de intake zijn over het algemeen goed op de hoogte van de functie en werking van het LMIO. Maar zij geven ook aan dat hun kennis te summier is en dat zij graag beter geïnformeerd willen worden over het LMIO. Rechercheurs die daadwerkelijk contact hebben gehad met het LMIO in het kader van een onderzoek zijn goed geïnformeerd. Anderen hebben een summier beeld van de werkwijze van het meldpunt.

[7] In de wederhoorreactie op de bevindingen van het rapport heeft de politie over de borging van het LMIO het volgende weergegeven: ‘Inmiddels is door de politie besloten dat het LMIO geborgd wordt binnen de nieuwe organisatie. De werkzaamheden hiervoor zijn gestart en het streven is de borging voorjaar 2015 te realiseren.’

Aangifte op het bureau
Indien de burger daarop staat, nemen intakemedewerkers van alle eenheden altijd aangifte op. Het opnemen van aangiften van oplichting hoort bij de basiskennis van intakemedewerkers en wordt behandeld in de basisopleiding. Alle intakemedewerkers vinden dat ze over voldoende kennis beschikken om dit soort aangiften op te kunnen nemen. Zo nodig kunnen intakemedewerkers een meer ervaren collega raadplegen. De instructies zijn beschikbaar op de meeste bureaus en zijn via intranet in te zien. Een module e-learning cybercrime wordt alle medewerkers aangeboden.

Een op het bureau opgenomen aangifte wordt alleen in BVH geregistreerd en kan niet opgenomen worden in het analysebestand van het LMIO.

Screening
Bij de casescreening wordt beoordeeld of de aangifte in behandeling wordt genomen. Daarbij worden vaste criteria toegepast. Wanneer daarvan wordt afgeweken gebeurt dat op zorgvuldige wijze en na overleg. Omdat internetoplichting niet behoort tot landelijke of lokale prioriteiten[8], worden in de praktijk de meeste aangiften van internetoplichting na de casescreening opgelegd (niet in behandeling genomen).

LMIO-dossiers
In 2013 heeft het LMIO tussen 3 en 12 dossiers per eenheid opgeleverd. De meeste eenheden geven geen gehoor aan het verzoek van het LMIO om de ontvangst van het dossier en de verdere afhandeling daarvan te registreren in BVH.

De meeste eenheden hebben geen functionaris die belast is met de coördinatie van de ontvangst, registratie en distributie van LMIO-dossiers. Ook is het meestal niet bekend op welke wijze de dossiers verder worden gedistribueerd en wat daarmee vervolgens gebeurt. In het verleden is het voorgekomen dat dossiers zijn kwijtgeraakt. Slechts één eenheid (Rotterdam) kon de Inspectie over het jaar 2013 informatie aanleveren over het aantal LMIO-dossiers en de wijze van de afhandeling daarvan. De overige eenheden konden niet aantonen of de zaken die ze van het LMIO hebben gekregen opgepakt zijn of dat deze zaken geseponeerd zijn, al dan niet na zorgvuldige afweging.

De LMIO-dossiers worden niet digitaal, door middel van een politieregistratiesysteem, aan de eenheden overgedragen. Via BVH lukt dat om technische redenen niet: de lokale BVH-systemen zijn niet aan elkaar gekoppeld. Ook via Summ-it vindt nauwelijks overdracht van gegevens plaats.

Beleid
Niet alle eenheden hebben beleid betreffende de aanpak van internetfraude in het algemeen en de afhandeling van LMIO-dossier in het bijzonder. Slechts enkele eenheden voeren overleg met het LMIO om hun aanpak van internetoplichting te synchroniseren met de werkwijze van het LMIO.

In februari 2014 heeft het Parket-Generaal (PaG) in een brief de korpschef geïnformeerd over kwantitatieve afspraken van de arrondissementparketten met de regionale eenheden van de politie. Deze afspraken stellen de eenheden in staat om de afgesproken onderzoeken in te passen in hun planning. De eenheden hebben hun standpunt in deze kwestie nog niet kenbaar gemaakt. Deze afspraken zijn dus nog niet geïmplementeerd bij de politie.

[8] Zie ook Aanwijzing voor de opsporing (2013A020).

Conclusies

Hoofdconclusie
De Inspectie concludeert dat de politie veel heeft geïnvesteerd in de aanpak van internetoplichting. Met name het LMIO heeft een belangrijke plaats verworven in het kader van de aanpak van internetoplichting door de Nederlandse politie. Het LMIO is een goed functionerend instrument en voldoet overwegend aan de doelen die bij de oprichting zijn gesteld.

Tegelijkertijd concludeert de Inspectie dat de politie nog een aantal slagen dient te maken om tot een geïntegreerde aanpak van internetoplichting te komen. De politie-eenheden stemmen in onvoldoende mate hun aanpak af op de toelevering van voorbereidende onderzoeken door het LMIO. Dit heeft tot gevolg dat het werk van het LMIO regelmatig geen vervolg krijgt. Daarnaast is het landelijk vervolgingsbeleid van internetoplichting nog niet geïmplementeerd bij de eenheden, wat tot grote verschillen leidt bij de eenheden in dit kader.

Deelconclusies LMIO

1 Het LMIO verzorgt een laagdrempelige mogelijkheid tot het doen van aangifte van internet-oplichting. Ongeveer negen van tien aangevers hebben in 2013 aangifte gedaan via www.mijnpolitie.nl.
2 Het LMIO selecteert volgens vaste criteria zaken voor het onderzoek. Afwijking van deze criteria vindt op zorgvuldige wijze in onderling overleg plaats.
3 Vanwege technische belemmeringen, onder andere niet communicerende registratiesystemen, kan het LMIO zijn aangiften niet volledig ontsluiten voor de rest van de Nederlandse politie via BVH. Door middel van een tussenoplossing wordt de belangrijkste informatie toch gedeeld met de politie-eenheden[9].
4 Het LMIO werkt effectief. Door de opname en de afhandeling van een groot aantal aangiften (circa 50.000 in 2013) neemt het LMIO een deel van het werk weg bij de politie-eenheden. Relevante informatie wordt bij het LMIO verzameld, verwerkt en geanalyseerd. Op die manier kan het LMIO de samenhang tussen verschillende zaken sneller vaststellen en stelselmatige daders eerder aanpakken.
5 Het LMIO werkt efficiënt. Naast zijn front-office functie verzorgt het LMIO een aanzienlijk groter aantal voorbereidende onderzoeken dan aanvankelijk gepland was. Echter, doordat een deel van deze onderzoeken niet wordt opgepakt bij de eenheden, vindt deze efficiëntie van het LMIO geen doorvertaling naar de eenheden. Het ontbreken van een digitale overdracht van dossiers aan de eenheden is hier mede debet aan. Digitale overdracht blijkt vanwege technische en organisatorische tekortkomingen niet realiseerbaar.
6 Het LMIO is een lerende organisatie, het staat open voor feedback van de eenheden. Het LMIO biedt ondersteuning bij zaken die de eenheden afhandelen, en levert over het algemeen producten van voldoende kwaliteit. In nauwe samenwerking met het OM zijn procedures vastgelegd die deze kwaliteit dienen te waarborgen. Het gebrek aan kennis en ervaring bij een deel van de medewerkers, en het tekort aan medewerkers met recherche-ervaring, kan echter een risico blijven vormen voor de kwaliteit van onderzoeken.
7 Het LMIO vervult zijn preventieve en voorlichtende taak naar behoren. Het zorgt voor het offline zetten van malafide webshops. Ook de door het LMIO verzorgde checkfunctie op de site wordt door burgers veelvuldig gebruikt.

[9] Het is de Inspectie bekend dat de Nederlandse politie in 2017 de beschikking zal hebben over één systeem.

Deelconclusies eenheden

1 Intakemedewerkers bij de eenheden verwijzen de meeste aangevers van internetoplichting naar de site www.mijnpolitie.nl. Dit is echter geen standaard werkwijze bij alle eenheden.
2 De mogelijkheid om aangifte te doen op het bureau blijft altijd bestaan. De aangever bepaalt zelf op welke wijze hij zijn aangifte doet. Intakemedewerkers beschikken over voldoende kennis om aangiften op te nemen.
3 De casescreening van de op het bureau opgenomen aangiften vindt volgens vaste criteria plaats. Afwijkingen van deze criteria geschiedt op zorgvuldige wijze en in onderling overleg.
4 Een degelijke registratie, coördinatie en terugkoppeling van de door het LMIO verstuurde dossiers ontbreekt bij de meeste eenheden. Dit leidt tot de situatie dat een deel van (voorbereidende) onderzoeken, waarbij er sprake is van kant-en-klare[10] zaken, niet wordt aangepakt. En dat ondanks investeringen door het LMIO en verwachtingen die bij slachtoffers zijn gewekt.
5 Landelijke afspraken tussen de eenheden en de arrondissementen omtrent het vervolgingsbeleid van internetoplichting zijn regionaal nog niet geïmplementeerd. Hierdoor verschilt de aanpak per eenheid.

Aanbevelingen

A. Borg het LMIO binnen de politieorganisatie hetzij in de huidige vorm met vooral front-office functie, hetzij in een andere vorm, waarbij gedacht kan worden aan een uitbreiding met recherche taken.

B. Zo lang de huidige vorm blijft gehandhaafd, neem de volgende maatregelen:

1 Ontwikkel een landelijke werkwijze ten behoeve van efficiënte samenwerking tussen de politie-eenheden en het LMIO.
2 Zorg dat iedere eenheid over een functionaris beschikt die verantwoordelijk is voor de coördinatie van contacten en dossiers tussen de eenheid en het LMIO.
3 Zorg voor een goede bekendheid van het LMIO bij medewerkers uit verschillende gremia van de eenheden.
4 Zorg voor continuïteit in de personele bezetting van het LMIO en vul deze aan met recherchecapaciteit.
5 Onderzoek of het technisch mogelijk is om de via internet opgenomen aangiften van internetoplichting in BVH op te nemen.
6 Zorg voor een volledige digitale overdracht van de door het LMIO uitgevoerde voorbereidende onderzoeken aan de eenheden.
7 Overleg met het OM over de wijze van uitvoering van de in de brief van het PaG vastgelegde afspraken tussen de arrondissementparketten en de regionale eenheden van de politie.

[10] Alle heterdaadzaken en daarmee vergelijkbare zaken waarbij de identiteit van de verdachte bij de aangever bekend is dan wel zeer gemakkelijk te achterhalen is. Aanwijzing voor de opsporing (2013A020), OM.

1 Inleiding

Het alledaagse leven digitaliseert. Dit geldt ook voor de alledaagse criminaliteit. Omdat veel vormen van criminaliteit inmiddels aan informatietechnologie zijn gerelateerd, digitaliseert ook het werkaanbod van de politie. De vraag is of de politie in staat is gebleken om dit veranderende werkaanbod het hoofd te bieden en cybercrime effectief te bestrijden.

Er is geen alomvattende definitie van cybercrime. Doorgaans wordt onderscheid gemaakt tussen cybercrime in brede zin en cybercrime in enge zin. Onder cybercrime in brede zin worden alle – dus traditionele en nieuwe – criminele handelingen verstaan waarbij computersystemen een wezenlijke rol spelen. Voorbeelden zijn vormen van internetfraude, en verspreiden van kinderpornografie. Als cybercrime in enge zin worden alle criminele handelingen beschouwd waarbij computersystemen niet alleen een wezenlijke rol spelen maar ook uitdrukkelijk doelwit van de criminele handelingen zijn. Dit zijn nieuwe delicten, die voor het digitale tijdperk niet bestonden. Voorbeelden van die vorm van cybercrime zijn hacken, en verspreiden van virussen.

Een van de vormen van cybercrime in brede zin is koop/verkoopfraude via internet. Het betreft criminaliteit die veel burgers raakt, bovendien een toenemend aantal slachtoffers maakt en de maatschappij veel geld kost. Internetoplichting komt dicht in de persoonlijke levenssfeer van burgers, steeds meer mensen gaan over tot kopen van artikelen via internet. Vanzelfsprekend hebben burgers daarbij ook een eigen verantwoordelijkheid om te bepalen of een bepaalde verkoopsite betrouwbaar is. Dat laat onverlet dat in 2013 3,3% van de Nederlanders slachtoffer is geweest van koop- en verkoopfraude. Dat is significant hoger dan in 2012, toen dit 2,9% bedroeg.[11] Er is beduidend meer sprake van aankoopfraude (waarbij zaken wel worden betaald maar niet geleverd). Jongeren en midden- en hoger opgeleiden zijn vaker slachtoffer. Het totale schadebedrag van internetoplichting (online handelsplaatsfraude en webwinkels) bedroeg in 2012 rond de 90 miljoen euro[12].

[11] Veiligheidsmonitor 2013.

[12] Nationaal dreigingsbeeld 2012, Politie.

1.1 Aanleiding

De laatste jaren wordt er door de overheid, waaronder de politie en andere veiligheidspartners, flink geïnvesteerd om de diverse cyberdreigingen het hoofd te kunnen bieden. In 2008 is het Programma Aanpak Cybercrime (PAC) gestart[13]. Het Programma Aanpak Cybercrime omvat een groot aantal initiatieven en projecten die door de politie al dan niet in de samenwerking met het Openbare Ministerie (OM) worden uitgevoerd. Eén van de grote projecten onder paraplu van dit programma is het Landelijk Meldpunt Internetoplichting (LMIO). Dit meldpunt is als een proeftuin gestart op 7 oktober 2010. Aanleiding voor de start van de proeftuin was de toenemende (private) handel via het internet en bijkomende vormen van fraude. Omdat dit type criminaliteit niet plaats- of regio gebonden is, is voor een effectieve aanpak van deze vorm van criminaliteit landelijke coördinatie op aangiften noodzakelijk[14].

Kerntaak van het LMIO is het analyseren, selecteren en veredelen van zaken betreffende internetoplichting.

Eind 2011 is deze LMIO-proeftuin opgeleverd en sinds dat moment verkeert het LMIO in een overgangsfase, waarbij er nog geen definitieve beslissing is genomen over zijn plaats binnen het Korps Nationale Politie (KNP). De uitkomsten van dit inspectieonderzoek zou bij die beslissing kunnen worden betrokken.

Er is veel beschrijvend onderzoek uit 2010 en 2012 door derden beschikbaar naar de aanpak van cybercrime, inclusief vormen van internetfraude. De conclusies over de aanpak van onder andere internetfraude door de politie zijn kritisch van toon. Op vele punten in het proces van aangifte tot afhandeling van (alle vormen van) cybercrime zou de aanpak door de politie behoorlijk tekort schieten. Het onderzoek van Leukfeldt e.a. (2012)[15] concludeert dat er binnen opsporingsteams sprake is van een gebrek aan prioriteit, capaciteit en kennis om effectief uitvoering te geven aan de bestrijding van cybercrimes. Specifiek op het gebied van koop/verkoopfraude zouden veel zaken niet worden opgepakt vanuit de persoonlijke opvatting van politiemedewerkers “eigen schuld, dikke bult”.

Om te onderzoeken of de politie in staat is gebleken om cybercrime effectief te bestrijden heeft de Inspectie in haar werkprogramma 2013[16] aangegeven daar onderzoek naar te gaan doen. De Inspectie heeft daarbij gekozen voor onderzoek naar een van de meest voorkomende vorm hiervan, die de burgers het meest direct raakt in het dagelijkse leven: koop/verkoopfraude via internet[17], oftewel internetoplichting.

[13] Het Programma Aanpak Cybercrime bestaat als programma niet meer.

[14] Factsheet over de doelstellingen en werkwijze van het LMIO is in dit rapport opgenomen als bijlage I.

[15] De strafrechtketen in een gedigitaliseerde samenleving. Leukveldt, Veenstra, Domenie en Stol, Lectoraat Cybersafety, NHL Hogeschool/Politieacademie Open Universiteit, November 2012.

[16] Dit onderzoek is in de voorbereidende fase gestart in 2013 en uitgevoerd en gerapporteerd in 2014.

[17] Andere vormen van internetfraude zijn bijvoorbeeld identiteitsmisbruik, hacken en pishing. Vanwege het verschil in complexiteit tussen deze vormen van internetfraude, beperkt dit onderzoek zich tot één vorm, te weten internetoplichting. Daar waar in het rapport gesproken wordt over internetfraude, betreft het internetoplichting.

1.2 Doel- en vraagstelling

Doelstelling

Het doel van het onderzoek is om een beeld te geven van, en het oordeel te geven over de wijze waarop de politie internetoplichting bestrijdt. Daarnaast beoogt het onderzoek vast te stellen welke eventuele knelpunten en succesfactoren voor de politie daarbij van belang zijn.

Vraagstelling

Om aan de bovengenoemde doelstelling te voldoen beantwoordt de Inspectie in haar onderzoek de volgende vragen:

1. Hoe wordt internetoplichting aangepakt door het LMIO?
2. Hoe wordt internetoplichting aangepakt door de eenheden van het KNP?

Begripsbepaling

Onder **internetoplichting** wordt in dit onderzoek het strafbare feit oplichting in de zin van artikel 326 Sr verstaan, waarbij er sprake is van het strafbaar niet nakomen van leverings- of betalingsverplichtingen. Daarnaast wordt bij het plegen van dit misdrijf gebruik gemaakt van het internet. Het gaat vooral om de twee vormen van internetoplichting: online handelsplaatsfraude en frauduleus handelende webwinkels.

Onder **aanpak** wordt het gehele proces vanaf het opnemen van aangifte tot de overdracht van het strafdossier aan het OM begrepen.

Efficiëntie is verhouding tussen het resultaat en de middelen. In dit onderzoek betreft dit de verhouding tussen de bezetting en het uitgevoerde werk (opgenomen aangiften, voorbereidde dossiers, preventieve maatregelen).

Effectiviteit is de mate waarin een doel wordt bereikt. Hierbij wordt aangesloten bij de doelen die bij de oprichting van het LMIO zijn vastgesteld (zoals o.a. het wegnemen van een deel van het administratief werk bij de politie-eenheden; verzameling, verwerking en analyse van meldingen; aanpak van verplegers en omvangrijke zaken).

Afbakening

De Inspectie onderzoekt niet de werkwijze van het OM. Indien bepaalde feiten worden geconstateerd over het functioneren van het OM – in de hoedanigheid als het bevoegd gezag van de politie – worden ze genoemd voor zover ze relevant zijn voor het functioneren van de politie.

De Inspectie geeft een oordeel over de aanpak van internetoplichting op landelijk niveau. Er worden geen conclusies getrokken over hoe het er in elk onderdeel afzonderlijk voor staat. In de bevindingen kunnen wel afzonderlijke eenheden worden genoemd. Dit betreft dan bevindingen die gebaseerd zijn op door de eenheden aangeleverde cijfers en documenten.

1.3 Onderzoeksaanpak

a. Literatuurstudie
De Inspectie heeft met het oog op de opstelling van het referentiekader kennis genomen van relevante literatuur. Hieruit is gebleken dat veel voor de Inspectie relevant onderzoek op dit terrein reeds is verricht. Daarnaast heeft de Inspectie generieke documenten betreffende het functioneren van het KNP bestudeerd.
Het overzicht van de bestudeerde literatuur is weergegeven in bijlage II.

b. Referentiekader
De Inspectie heeft vanwege het ontbreken van formele normen ten aanzien van de aanpak van internetoplichting een referentiekader opgesteld. De Inspectie heeft haar referentiekader afgeleid van algemene doelen, normen en richtlijnen. Bij de opstelling van dit kader is de Inspectie uitgegaan van de strategische doelen en principes van de politie, zoals deze zijn vastgelegd in het Inrichtingsplan Nationale Politie: betere prestaties, groter vertrouwen en eenheid[18]; de politie is één organisatie; de onderdelen werken goed met elkaar samen en functioneren als een eenheid; eenheid van beleid op het gebied van sturing, taakuitvoering, dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening.[19] Hierbij zijn vooral de thema's 'één dienstverleningsconcept'[20] en 'slagkracht in de opsporing vergroten'[21] van belang. Ook zijn gezaghebbende onderzoeken, richtlijnen, interne afspraken en instructies bij de opstelling van het referentiekader betrokken[22].

Op grond van de bovengenoemde documenten bepaalde de Inspectie de vier pijlers voor dit onderzoek: dienstbaarheid naar de burger, effectieve samenwerking tussen verschillende organisatieonderdelen, consistentie in beleid en slagkracht bij de uitvoering.

Deze vier pijlers zijn geoperationaliseerd in een aantal criteria. Enkele criteria zijn overgenomen uit de doelstellingen van het LMIO.

Het referentiekader is opgenomen in bijlage III.

c. Oriënterende gesprekken
De Inspectie heeft oriënterende gesprekken gevoerd met deskundigen uit het veld van de Nationale Politie, de politieacademie, het PAC, een staflid uit één van de eenheden, het LMIO en met een op dit terrein ervaren Officier van Justitie. In verschillende expertmeetings zijn de onderzoeksvragen voorgelegd en is het referentiekader besproken.

d. Documentenstudie
De Inspectie heeft bij het KNP, bij alle eenheden alsmede bij het LMIO, documenten opgevraagd en bestudeerd. Dit betrof alle op schrift gestelde informatie van uiteenlopende aard, welke betrekking had op de aanpak van internetoplichting bij de betreffende eenheid. Het gaat om visies, plannen, afspraken, onderzoeken, instructies, voorschriften enzovoort.

[18] Inrichtingsplan Nationale Politie (INP), december 2012, versie 3.0, p. 34.
[19] INP, p.7.
[20] INP, p.63.
[21] INP, p.66.
[22] Zie bijlage II literatuurlijst.

e. Verzameling van kwantitatieve gegevens
De Inspectie heeft kwantitatieve gegevens opgevraagd bij het KNP en het LMIO. Dit betrof aantallen registraties, aangiften en dossiers van alle eenheden en het LMIO over de periode 01.01.2013 tot 31.12.2013. De verkregen cijfers zijn geanalyseerd en als achtergrondinformatie bij de bevindingen betrokken.

f. Interviews
Er zijn interviews gehouden met bij de aanpak van internetoplichting betrokken politiefunctionarissen in zes regionale eenheden. Dit betreffen intakemedewerkers, casescreeners/rechercheurs en functionarissen die verantwoordelijkheid dragen voor de coördinatie van de werkzaamheden op het gebied van internetoplichting. Ook zijn de coördinator, een analist en een werkvoorbereider van het LMIO geïnterviewd. Tot slot is een Officier van Justitie geïnterviewd die aan het LMIO verbonden is.

De selectie van de korpsen die de Inspectie heeft bezocht in het kader van deze interviews is op grond van de op dit moment beschikbare kwantitatieve en kwalitatieve informatie gemaakt, waaronder statistieken over slachtofferschap van cybercrime[23]. Eenheden met de grootste en de kleinste aantallen slachtoffers, aangiften, en dossiers zijn geselecteerd. De geselecteerde eenheden zijn: Amsterdam, Haaglanden, Midden-Nederland, Limburg, Oost-Nederland, en Oost-Brabant.

g. Analyse
Alle informatie is geanalyseerd aan de hand van het referentiekader. De resultaten van de analyse zijn vastgelegd in bevindingen.

h. Validatie
In het kader van hoor en wederhoor zijn alle interviewverslagen voorgelegd aan de geïnterviewde functionarissen. Hun opmerkingen zijn verwerkt. Na sluiting van de leveringstermijnen zijn alle eenheden benaderd met het verzoek om de volledigheid van de geleverde documenten en aantallen te controleren. Alle relevante informatie die alsnog werd aangeleverd, is betrokken bij het onderzoek.
De bevindingen van het onderzoek zijn voorgelegd aan inhoudelijk deskundige functionarissen van de politie in het kader van een check op de feiten.

h. Rapportage
De onderzoeksbevindingen, bezien in het licht van het referentiekader, dragen gezamenlijk bij aan een beeld van de aanpak van internetoplichting. De bevindingen, conclusies en inzichten die dit heeft opgeleverd zijn weergegeven in dit rapport.

[23] Veiligheidsmonitor 2012. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek/ministerie van Veiligheid en Justitie, 1 maart 2013. De veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de bevindingen van het onderzoek weer.
In paragraaf 2.1 beschrijft de Inspectie globaal het proces in het kader van de afhandeling van internetoplichting.
In paragraaf 2.2 wordt de functie en de werkwijze van het LMIO beschreven, toegespitst op zijn rol in de aangifte en afhandeling van online handelsplaatsfraude, de bundeling en analyse van zaken, en de samenwerking daarin met de eenheden.
In paragraaf 2.3 wordt de aanpak van internetoplichting door politie-eenheden beschreven. Daarbij wordt eerst aandacht besteed aan de intake en de afhandeling van de door de eenheden opgenomen aangiften, en vervolgens aan de afhandeling van zaken die aangedragen zijn door het LMIO.
In hoofdstuk 3 komen tot slot de conclusies en aanbevelingen aan de orde.

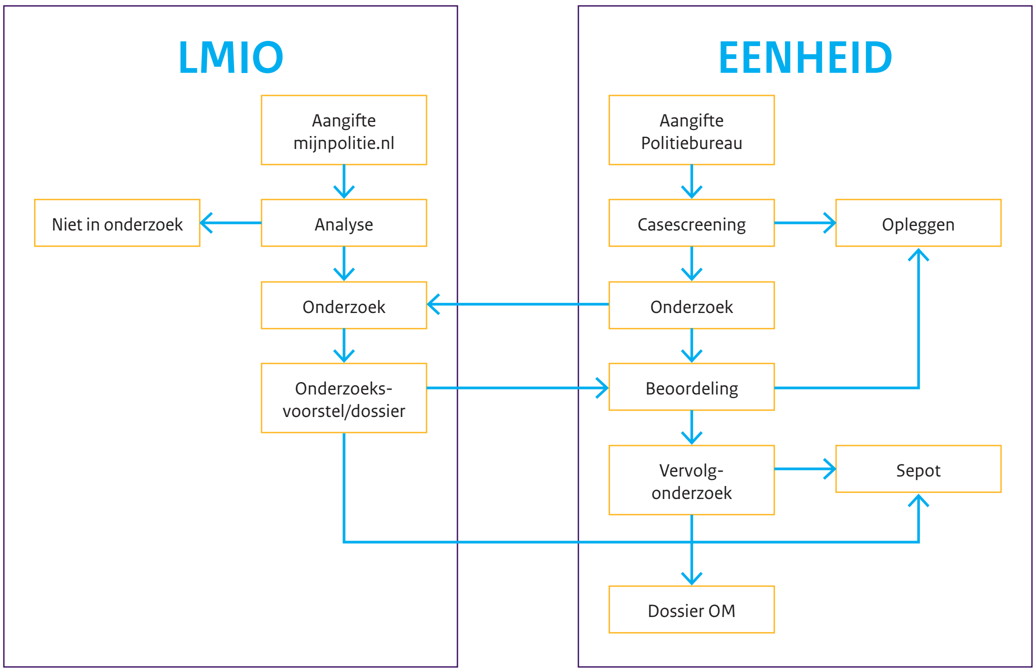
2 Bevindingen

Dit hoofdstuk start met een korte beschrijving van het proces van de afhandeling van zaken van internetoplichting. Dit proces is voor de overzichtelijkheid ook in een figuur weergegeven. Vervolgens komen de bevindingen van de werkzaamheden van het LMIO aan de orde. Daarna worden de bevindingen met betrekking tot de afhandeling van internetoplichting door de eenheden beschreven. Bij de beschrijving van de bevindingen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het proces van afhandeling van internetoplichting.

2.1 Proces

In de onderstaande figuur is het proces van de afhandeling van zaken van internetoplichting weergegeven.

Figuur 1. *Proces afhandeling van zaken van internetoplichting.*

Hieronder is een korte algemene beschrijving van dit proces opgenomen. In de volgende paragrafen wordt uitvoerig ingegaan op de stappen in dit proces, in relatie tot de bevindingen van de Inspectie.

Aangifte
Voor de burger zijn er twee mogelijkheden om aangifte van internetoplichting te doen: via internet bij het Landelijk Meldpunt Internetoplichting (LMIO) op de website www.mijnpolitie.nl en aan de balie bij de lokale politie.

De informatie over de mogelijkheid om aangifte te doen via het LMIO krijgen burgers van internet, bijvoorbeeld via een internet handelsplaats zoals ‘Marktplaats’ op een site van (een onderdeel van) het Korps Nationale Politie. Ook worden burgers door de lokale politie verwezen naar www.mijnpolitie.nl op het moment dat zij bellen om een afspraak te maken voor het doen van aangifte.

Ook blijft het voor de burger mogelijk om een aangifte te doen op het politiebureau.

De aangiften die via de website gedaan worden, zijn geen aangiften in juridische zin. Daarvoor ontbreekt immers een handtekening van de aangever. Het LMIO behandelt aanvankelijk alle meldingen als aangiften. Pas op het moment dat dit processueel noodzakelijk wordt, zet het LMIO de meldingen om in formele aangiften. Dat doet het LMIO door de aangifte toe te sturen naar de aangever met het verzoek om diens handtekening.

Analyse
Gegevens uit de aangiften die worden gedaan via www.mijnpolitie.nl worden geïmporteerd in een databestand van het LMIO en vervolgens geanalyseerd. Afhankelijk van de resultaten van deze analyse wordt bepaald welke aangiften in aanmerking komen voor het starten van een onderzoek. Daarna wordt een projectvoorstel opgesteld. Het LMIO stelt vervolgens een dossier samen uit alle relevante stukken, waaronder het projectvoorstel. Dit dossier wordt toegezonden naar de eenheid waar de verdachte woont.

Onderzoek
In de betreffende eenheid wordt naar aanleiding van de toegezonden projectvoorstellen verder onderzoek verricht. Dit leidt al dan niet tot vervolging en berechting. Ook kan de betreffende zaak geseponeerd worden. Het sepot kan zowel direct na ontvangst van het onderzoek van het LMIO als in een later stadium plaatsvinden.

Indien een aangifte wordt opgenomen op het politiebureau gaat deze eerst naar de casescreening[24]. Op grond van het resultaat van deze beoordeling wordt bepaald of een onderzoek wordt gestart of de aangifte wordt opgelegd[25]. Het onderzoek kan leiden tot vervolging en berechting. Ook kan de zaak worden geseponeerd.

[24] Proces waarbij beoordeeld wordt of de aangifte in behandeling wordt genomen.

[25] Dit besluit om de aangifte niet in behandeling te nemen wordt genomen door de politie. Het OM heeft het recht om achteraf (steekproefsgewijs) te toetsen of deze beslissing terecht is genomen.

Daarnaast kan een eenheid het LMIO verzoeken om een onderzoek dat is gestart naar aanleiding van een op het bureau opgenomen aangifte te ondersteunen. Het LMIO verricht in dit geval noodzakelijke werkzaamheden en stuurt de stukken naar de betreffende eenheid.

2.2 LMIO

2.2.1 Toegankelijkheid

Bij de oprichting van het LMIO was een van de doelstellingen het doen van aangifte laagdrempelig te laten zijn. Uit het onderzoek blijkt dat het LMIO dit daadwerkelijk biedt aan burgers.

Informatie over de mogelijkheden en de werkwijze van het LMIO is gepubliceerd op de website www.mijnpolitie.nl. Deze website is eenvoudig te vinden op het internet, bijvoorbeeld met behulp van zoekwoorden ‘internetoplichting’ of ‘internetfraude’. Ook op de site van Marktplaats wordt verwezen naar de website van het LMIO. Ook via de algemene website van de politie www.politie.nl is de website www.mijnpolitie.nl te vinden.

2.2.2 Aangifte

Iedere gedupeerde van internetoplichting kan aangifte[26] doen bij het LMIO via de website www.mijnpolitie.nl. De aangever wordt een vragenlijst voorgelegd om te bepalen of er sprake is van oplichting ofwel een civiel geschil. Indien de aangever besluit om aangifte te doen krijgt hij per email een automatische bevestiging dat zijn aangifte is ontvangen. Door in te loggen met DigiD kan de aangever bij www.mijnpolitie.nl zijn aangifte via AVS (aangifte-volg-systeem) volgen.

Op het moment dat een aangifte in onderzoek wordt genomen, informeert het LMIO per automatische gegenereerde mail de aangever dat zijn aangifte is geselecteerd voor de voorbereiding van een strafrechtelijk onderzoek. Daarbij vermeldt het LMIO dat de fysieke aangifte per post verzonden zal worden. Met het verzoek deze aangifte na ondertekening te retourneren en te voorzien van benodigde bijlagen. Op het moment dat het LMIO de voorbereiding van het strafrechtelijk onderzoek heeft afgerond en het dossier voor verdere afhandeling is verzonden naar de politie- eenheid[27] wordt elke aangever uit het dossier hierover per mail geïnformeerd. In het geval zaken niet worden geselecteerd voor een voorbereidend onderzoek, informeert het LMIO de betreffende aangevers daarover. In dergelijke gevallen krijgt de aangever een aantal automatische berichten[28], waarin hij over de stand van zaken met betrekking tot zijn aangifte wordt geïnformeerd.

[26] Zonder handtekening van de aangever is er echter geen sprake van aangifte in juridische zin. Alle aangiften worden behandeld door het LMIO als volwaardige aangiften. Op het moment dat dit processueel noodzakelijk wordt, worden ze voorzien van een handtekening. Meer hierover zie hieronder bij 2.2.4. ‘Onderzoek’.

[27] Waar de verdachte woonachtig is.

[28] - na 4 weken: is de melding nog relevant, zo niet, wilt u deze intrekken?
- na 6 weken: de melding is ontvangen, maar nog niet in een onderzoek opgenomen;
- na 6 maanden: de melding is nog altijd niet in een onderzoek opgenomen, mogelijk komt dit er nooit van.

De beslissing over het al dan niet in behandeling nemen van een aangifte wordt genomen onder eindverantwoordelijkheid van het parket Noord-Holland. Indien aangevers het met die beslissing niet eens zijn, kunnen ze daarover volgens de gangbare procedure (artikel 12 Sv) een klacht indienen. Zodra het dossier is verstuurd naar een eenheid gaat de verantwoordelijkheid voor de terugkoppeling van de afhandeling van de betreffende aangiften over naar die eenheid.

Importeren aangiften

In 2013 heeft het LMIO 48827 aangiften ontvangen. Vanuit de website worden deze aangiften iedere dag geïmporteerd naar de IBase (een database) van het LMIO. Aan het programma Ibase is een analyseprogramma gekoppeld. Hierdoor is het mogelijk om over het gehele databestand de overeenkomsten te detecteren. Bovendien beschikt dit systeem over een controlefunctie: indien een door de burger opgegeven rekeningnummer of naam van een webwinkel meer dan een bepaald aantal keren voorkomt in de database, wordt deze gekenmerkt als 'verdacht'. Omdat hierbij ook vervuiling op kan treden (doordat mensen soms ook van bonafide partijen melding doen) heeft de politie de mogelijkheid via een web interface onderhoud te doen aan deze rekeningnummers.

Ontsluiting van informatie

Er bestaat geen koppeling tussen de IBase van het LMIO en het bronsysteem van de politie, de BVH of een ander politiesysteem. Daarom kunnen de aangiften binnengekomen via het LMIO niet automatisch opgenomen worden in BVH. Het is daarnaast voor de medewerkers van het LMIO onmogelijk om alle aangiften handmatig in BVH in te voeren, gelet op de capaciteit en de hoeveelheid werk dat dit met zich meebrengt. Het gevolg van dit alles is dat de aangiften die bij het LMIO binnenkomen, niet worden geregistreerd in BVH. Om informatie uit deze aangiften voor de eenheden te ontsluiten wordt wekelijks in de BVH-omgeving van Zaanstreek Waterland een zogenaamde 'ontsluitingsmutatie' aangemaakt. Deze bevat relevante gegevens (zoals namen, rekening- en telefoonnummers) van nieuwe aangiften, telkens die van de week ervoor. Via de ontsluitingsmutatie kan relevante informatie worden gedeeld met de eenheden via Blue View[29]. Nadere informatie kan desgewenst worden opgevraagd bij de medewerkers van het LMIO.

2.2.3 Analyse en selectie

Elke dag komen ongeveer 150 à 200 aangiften bij het LMIO binnen. Deze aangiften worden met behulp van een Analyst's Notebook[30] geanalyseerd. In dit stadium wordt er geen onderscheid gemaakt tussen een civiel-, en een strafrechtelijk geschil: alle aangiften worden opgenomen in de analyse. De analist bekijkt welke meldingen verband houden met lopende zaken, zaken die zijn aangemeld door de eenheden, eerder gesignaleerde rekeningnummers, websites enzovoort. Naar aanleiding van deze analyses wordt bepaald of een lopend onderzoek wordt aangevuld of dat er een nieuw onderzoek wordt gestart.

[29] Blue View is een geautomatiseerde zoekmachine waarmee registraties van alle politie-eenheden uit onder andere BVH direct kunnen worden geraadpleegd. Zonder tussenkomst van Blue View is het delen van informatie niet mogelijk omdat de lokale BVH's niet onderling met elkaar kunnen communiceren. Het is de Inspectie bekend dat de Nederlandse Politie in 2017 de beschikking zal hebben over één systeem.

[30] Analyseprogramma.

Criteria

Het LMIO start in beginsel een nieuw voorbereidend onderzoek aan de hand van de volgende drie criteria:
- het aantal verwante aangiften (minimum van 10 aangiften);
- de hoogte van het schadebedrag;
- de (eventuele) minderjarigheid van een verdachte.

Soms wijkt men van deze criteria af. Vanwege beperkte capaciteit is het criterium '10 aangiften' moeilijk altijd toe te passen. In dat geval worden zaken met de meeste aangiften of met grotere schadebedragen of een combinatie hiervan gestart. Indien de werkwijze van de verdachte verwijst naar een reeds bekende dader, grijpt het LMIO direct in en start een nieuw onderzoek. Daarmee wordt voorkomen dat deze verdachte nog meer slachtoffers maakt. Aangiften die verwijzen naar een minderjarige verdachte worden altijd opgepakt. Het besluit om een voorbereidend onderzoek te starten wordt in overleg met het OM genomen.

2.2.4 Onderzoek

Zodra een aangifte wordt opgenomen in de voorbereiding van een strafrechtelijk onderzoek wordt deze per post toegezonden naar de aangever. Daarbij doet het LMIO het verzoek om deze aangifte te ondertekenen en met de bijgesloten enveloppe te retourneren naar het LMIO. Na ontvangst van de fysieke aangifte verstuurt het LMIO de aangever een mail met een ontvangstbevestiging.

Het LMIO bereidt de onderzoeken strafrechtelijk voor. Dat gaat als volgt. In eerste instantie wordt bepaald of er inderdaad sprake is van een strafbaar feit. Bij online handelsplaatsfraude wordt doorgaans oplichting ten laste gelegd (art. 326 Sr). In dit kader zou – volgens geïnterviewden – een bredere interpretatie van het criterium 'valse hoedanigheid' kunnen bijdragen aan een effectievere aanpak van internetfraude. Men wacht op ontwikkelingen in de rechtspraak op dit gebied[31]. In het kader van het voorbereidend onderzoek stellen medewerkers van het LMIO vervolgens de identiteit van de verdachte(n) vast. Hiertoe wordt relevante informatie bij private organisaties opgevraagd, door middel van processen-verbaal voor het vorderen van gegevens (bevraging ex artikel 126nc Sv). Alle beschikbare informatie wordt geanalyseerd. Resultaten hiervan worden opgenomen in een overzicht. In dit overzicht zijn verbanden tussen alle relevante gegevens in een figuur in beeld gebracht.

Digitale overdracht

Het voorbereidend onderzoek wordt vastgelegd in Summ-IT[32]. Dit betreft een landelijk systeem, dat toegankelijk is voor medewerkers uit verschillende eenheden. Om een dossier over te dragen via Summ-IT moet het LMIO echter de beschikking hebben over de gegevens van de behandelende medewerker in de betreffende eenheid. Deze gegevens worden aan het LMIO meestal niet doorgegeven. [33] Het LMIO maakt van elk potentieel onderzoek een mutatie in de BVH-omgeving van Zaanstreek Waterland. In de vrije tekst van de mutatie wordt aangegeven waar het onderzoek over gaat, wie de verdachte is en wat er met de zaak is gebeurd. De mutatie kan via Blue View worden gedeeld met de eenheden. Ook maakt het LMIO een mutatie indien een onderzoek op verzoek van een eenheid wordt gestart.

[31] Om internetoplichting effectiever aan te pakken is inmiddels wetsvoorstel CC3 voorbereid.

[32] Het registratiesysteem dat de werkprocessen in rechercheonderzoeken ondersteunt.

[33] Dit heeft te maken met het feit dat de behandelaar aanvankelijk nog niet bekend is.

2.2.5 Dossier

Het onderzoek dat het LMIO heeft voorbereid wordt opgenomen in het dossier. Dit dossier[34] wordt fysiek (in een doos) verzonden aan een politie-eenheid binnen wiens gebied de verdachte woonachtig is.[35] Het dossier wordt geadresseerd aan een Regionale Informatieknooppunt (RIK)[36], tenzij anders is afgesproken.

Het dossier bevat een proces-verbaal van relaas met onderzoeksbevindingen (de complete ter zake doende bevindingen), een projectvoorstel (uitleg), een overdrachtsformulier, een wegingsformulier, een in beeld gebrachte analyse en de bijbehorende processtukken[37]. Na verzending verzoekt het LMIO de eenheid schriftelijk de ontvangst van het dossier in BVH te muteren. Op die manier kunnen de medewerkers van het LMIO nagaan wat met het betreffende dossier is gebeurd. De coördinerend Officier van Justitie (OvJ) van het LMIO verstuurt het dossier[38] per mail naar een Officier van Justitie met cybercrime in portefeuille of naar de informatieofficier bij het betreffende parket.

2.2.6 Kwaliteit

Volgens het OM levert het LMIO dossiers van voldoende kwaliteit. Om de kwaliteit van projectvoorstellen te waarborgen is een aantal afspraken, handelswijzen en instructies vastgelegd in het document ‘Werkafspraken LMIO-OM’ van het parket Noord-Holland. Volgens het OM voldoet het LMIO aan deze afspraken.

Ook de meeste geïnterviewden van de onderzochte eenheden beoordelen de kwaliteit van de LMIO-dossiers als goed, compleet, en functioneel. De dossiers bevatten volgens hen een duidelijke beschrijving van feiten en omstandigheden. De geïnterviewden geven aan dat de kwaliteit van LMIO-dossiers toereikend is om het vervolgonderzoek in te stellen. Desalniettemin noemen medewerkers van de eenheden enkele kritiekpunten betreffende de aangeleverde dossiers.

Aandachtspunten

De meeste opmerkingen worden gemaakt over de omvang en de complexiteit van dossiers. Dossiers zijn van een dergelijke omvang, dat ze voor de eenheden lastig bewerkbaar zijn. De zaken die in de dossiers vervat zijn leggen volgens de eenheden een te groot beslag op de capaciteit van de eenheid, in casu de financieel rechercheurs. Als voorbeeld kan een dossier met 1470 aangiften en 53 verdachten genoemd worden. Deze zaak leidde tot overleg tussen vertegenwoordigers van de eenheid en het LMIO.

[34] Voor toelichting op de betekenis van ‘dossier’ zie paragraaf 2.1.

[35] Er zijn ook afspraken gemaakt voor het geval het dossier meerdere verdachten uit verschillende eenheden bevat.

[36] Aangezien de politie zich in de transitiefase bevindt, zijn nog niet alle afdelingen georganiseerd op het niveau van de eenheid. Informatieknooppunten bestaan nog op het niveau van voormalige regio’s en behouden hun namen.

[37] De aangiften en de bewijsmiddelen, waaronder gevorderde gegevens.

[38] Het OM-dossier bevat het proces-verbaal van relaas, projectvoorstel, overdrachtsformulieren en een wegingsformulier.

Over de inhoud van de dossiers geven sommige geïnterviewden uit de eenheden aan dat de bijgevoegde analyses louter technisch zijn. De informatie wordt volgens hen aan elkaar geknoopt, zonder recherchekundig inzicht op dit specifieke terrein. Ook zijn de geïnterviewden van mening dat de analyses nog verder veredeld dienen te worden door rechercheurs van de eenheden. Verbanden tussen de verdachten zijn volgens de regionale rechercheurs soms nog te 'dun'.

Bij de eenheden vindt men dat er betere afspraken moeten komen in het geval een dossier meerdere verdachten uit verschillende eenheden bevat. Op dit moment haalt de eenheid die het dossier heeft ontvangen zijn aandeel daaruit en stuurt de rest door naar collega's uit andere eenheden. Wie verantwoordelijk is voor het gehele dossier is niet duidelijk. De verdeling van zaken heeft het LMIO vastgelegd in de Beslissingen recherche officieren Parket Noord-Holland[39].

Respons LMIO

De medewerkers van het LMIO zijn ontvankelijk voor de kritiek en de opmerkingen die zij in eerdere stadia hebben ontvangen vanuit de eenheden. Ze stellen het zeer op prijs als collega's bij de eenheden, die met hun voorstellen verder gaan, feedback geven. Op deze manier kan het LMIO zijn werkwijze aanpassen, opdat de projectvoorstellen zo veel mogelijk voldoen aan de behoeften van rechercheurs bij de eenheden.

Naar aanleiding van de casus met 1470 verdachten heeft het LMIO zijn werkwijze aangepast. Thans 'knipt' het LMIO grote verbanden in kleinere, behapbare stukken. Ook pakt het LMIO sommige zaken vroegtijdiger aan, zodat voorkomen wordt dat deze zaken verder uitdijen. Daarnaast stelt het LMIO voor dat ze 11 eenvoudige zaken (niveau basisteam), drie zwaardere zaken (niveau districtsrecherche) en één zware (niveau regionale recherche) per jaar bij iedere eenheid aanleveren. Op deze manier weten de eenheden wat hen te wachten staat.

Het LMIO erkent zelf dat zij recherchevaardigheden missen. En dat niet alle medewerkers over een relevante opleiding en ervaring beschikken. Dit heeft te maken met het feit dat het LMIO geen operationele afdeling is en geen rechercheurs in zijn formatie heeft. Bovendien heeft het LMIO nog niet een officiële status binnen het KNP. Daardoor is het meldpunt afhankelijk van de toelevering van menskracht vanuit de eenheden, continuïteit van personeel is niet geborgd. Feitelijk bepalen de afdelingshoofden welke medewerkers worden geleverd, en niet het LMIO. De lacune aan vaardigheden ondervangt het LMIO door de inzet van de coördinator die de zaken inhoudelijk aanstuurt. Daarnaast draagt het goed inwerken van nieuwe medewerkers bij aan het op peil houden van de noodzakelijke expertise.

[39] Het voorbereide onderzoek wordt toegezonden aan het (regio)parket binnen wiens arrondissement een verdachte woonachtig is. Indien sprake is van meerdere verdachten uit meerdere arrondissementen, wordt het voorbereide onderzoek gezonden aan het (regio)parket binnen wiens arrondissement de meeste verdachten woonachtig zijn. Indien sprake is van meerdere verdachten uit meerdere arrondissementen en in meerdere arrondissementen evenveel verdachten woonachtig zijn, wordt het voorbereide onderzoek toebedeeld door de coördinerend officier van het LMIO.

2.2.7 Contact met eenheden

Het LMIO informeert de eenheden over zijn werkwijze en over datgene wat van de eenheden in dit kader wordt verwacht. Er is echter geen sprake van afspraken tussen het LMIO en de eenheden die vastgelegd zijn en waaraan de eenheden zich conformeren.

De geïnterviewde functionarissen die in de eenheden op strategisch-tactisch niveau contact hebben met het LMIO zijn in het algemeen positief over deze contacten. Een ‘warme overdracht’ van dossiers (via face-to-face contact) wordt als een verbeterpunt genoemd. De rechercheurs die contact met het LMIO hebben gehad, ervaren deze samenwerking als goed en productief. Ze vinden het LMIO goed benaderbaar en betrokken.

Het LMIO ervaart weinig respons vanuit de eenheden op de werkwijze van het meldpunt. Ook reageren de eenheden in geringe mate op de vraag in hoeverre ze aan verwachtingen van het LMIO kunnen en/of willen voldoen. Indien eenheden wel het LMIO benaderen met problemen die ze ervaren naar aanleiding van de toegezonden dossiers, reageert het LMIO betrokken. Het LMIO zoekt dan samen met medewerkers van de betreffende eenheid naar een oplossing.

Het LMIO verzorgt voor de eenheden managementoverzichten betreffende de ontwikkeling van internetoplichting. Deze informatie is voor de eenheden beschikbaar en in te zien via een speciale applicatie in BVH.

2.2.8 Capaciteit en bezetting

Ten tijde van het onderzoek waren 10 medewerkers (8,4 fte) werkzaam bij het LMIO: een coördinator, een tactisch coördinator, twee analisten, vier werkvoorbereiders en twee administratieve krachten. Ook is een fraude/cybercrime Officier van Justitie verbonden aan het LMIO.

Met deze bezetting heeft het LMIO in 2013 circa 50.000 aangiften met een totaal schadebedrag van circa acht miljoen euro afgehandeld en geanalyseerd, 77 strafdossiers ingezonden naar de politie-eenheden en in 82 dossiers ondersteuning verricht aan de eenheden. De 77 LMIO-dossiers omvatten ongeveer een kwart van alle ontvangen aangiften. Bovendien zijn 77 malafide webshops op verzoek van het LMIO offline gezet. Burgers hebben circa 1,8 miljoen checks gedaan op de website en in ruim 100 000 gevallen heeft de gebruiker een waarschuwing gekregen dat een bepaald banknummer of andere informatie omtrent de voorgenomen aankoop bekend is bij de politie.

Figuur 2. *Aantal door het LMIO naar de eenheden verzonden dossiers in 2013 per eenheid.*

Eenheid	Ingezonden dossiers
1. Noord-Nederland	12
2. Oost-Nederland	8
3. Midden-Nederland	5
4. Noord-West-Nederland	6
5. Amsterdam	13
6. Haaglanden	6
7. Rotterdam Rijnmond	9
8. Zeeland-West-Brabant	3
9. Oost-Brabant	11
10. Limburg	4
Totaal	**77**

Bron: LMIO

Bij de oprichting van het LMIO was als doel gesteld om ten minste 25 projectvoorstellen per jaar te verzorgen. De onderstaande tabel geeft het aantal projectvoorstellen weer dat het LMIO in 2013 heeft voorbereid. De bovenstaande tabel laat zien dat het LMIO ruim boven deze doelstelling uitkomt.
Naast onderzoek op eigen initiatief voert het LMIO een voorbereidend onderzoek uit op verzoek van de eenheden. De resultaten van dit voorbereidend onderzoek draagt het LMIO voor verdere afwikkeling over aan de betreffende eenheid.

In de onderstaande tabel zijn aantallen LMIO-onderzoeken die op verzoek van de eenheden zijn verricht weergegeven.

Figuur 3. *Aantal door het LMIO verrichtte onderzoeken op verzoek van eenheden in 2013 per eenheid.*

Eenheid	Dossiers op verzoek van eenheid
1. Noord-Nederland	5
2. Oost-Nederland	22
3. Midden-Nederland	7
4. Noord-West-Nederland	4
5. Amsterdam	5
6. Haaglanden	14
7. Rotterdam Rijnmond	7
8. Zeeland-West-Brabant	5
9. Oost-Brabant	9
10. Limburg	4
Totaal	**82**

Bron: LMIO

2.2.9 Preventie

Het LMIO heeft ook een functie in het kader van preventie van internetfraude. Deze wordt op twee manieren vervuld.

Ten eerste kan een potentiële (ver)koper op de website www.mijnpolitie.nl controleren of bepaalde gegevens van een mogelijke wederpartij (zoals rekeningnummer, emailadres of telefoonnummer) reeds bekend zijn bij de politie.[40] In dat geval wordt de gebruiker geadviseerd 'de nodige voorzichtigheid te betrachten ten aanzien van een verdere transactie'. In 2013 is deze controlefunctie ruim 1,8 miljoen gebruikt door burgers.

Ten tweede doet het LMIO onderzoek naar malafide webshops. In 2013 heeft het LMIO bij 77 webshops geconstateerd dat deze waren opgezet met bedrieglijke intenties. Op verzoek van het LMIO en in samenwerking met hosting maatschappijen zijn deze webshops offline gezet.

[40] De checkfunctie die als service wordt aangeboden maakt gebruik van de gegevens uit de databank. Bij deze checkfunctie dient men zelf de gegevens in te vullen. In de gevallen dat er sprake is van een zogenaamde hit wordt dit kenbaar gemaakt door middel van een groot rood uitroepteken.

Daarnaast gebruikt het LMIO andere mogelijkheden om preventief op te treden. Zo heeft het LMIO positief gereageerd op een verzoek om samen te werken met het programma Tros Opgelicht, uiteraard binnen de wettelijke mogelijkheden. Bovendien onderhoudt het LMIO op continue basis goede contacten met Marktplaats en banken, en maakt met hen samenwerkingsafspraken.

2.2.10 Toekomst

Ten tijde van het onderzoek was er nog geen definitieve beslissing genomen over de toekomst van het LMIO. Volgens de informatie die aan de Inspectie ter beschikking is gesteld zijn er voornemens om het LMIO een vaste plek te geven binnen het KNP. Het LMIO zou opgenomen worden in het Landelijk Service Centrum e-Crime. Er was echter onvoldoende duidelijkheid over de termijn waarbinnen dit gaat gebeuren[41].

Uit het onderzoek blijkt dat betrokken geïnterviewden verschillende opvattingen hebben over de toekomst van het LMIO. Sommigen zijn van mening dat het LMIO zijn zaken dient af te handelen tot aan de overdracht van een compleet dossier aan het OM. Op die manier wordt specialistische kennis en ervaring ontwikkeld die in dienst staat van efficiëntie. Bovendien hoeven de zaken die het LMIO heeft voorbereid niet geseponeerd te worden vanwege andere prioriteiten. Volgens anderen is het niet nodig om het LMIO in te richten als een apart team dat internetfraudezaken van begin tot einde afhandelt. Volgens hen is dit soort criminaliteit niet zo ingewikkeld dat rechercheurs bij de eenheden dit niet zelf zouden kunnen doen. Bovendien dient men terughoudend te zijn met het creëren van niches voor specialisten, politiemensen moeten breed kunnen worden ingezet, zo vinden zij.

Alle geïnterviewden onderschrijven de meerwaarde van het LMIO. Opmerkelijk is de uitspraak van één van de geïnterviewden: ‘We zouden daar niet meer zonder kunnen.’

2.3 Politie-eenheden

In de volgende paragrafen wordt de aanpak van internetoplichting door de politie-eenheden beschreven. Van belang daarbij is het onderscheid tussen de aanpak van de op het bureau opgenomen en afgehandelde aangiften (paragraaf 2.3.1. tot en met paragraaf 2.3.4.) en de afhandeling van de dossiers zoals die zijn voorbereid door het LMIO (paragraaf 2.3.5. tot en met paragraaf 2.3.7.).

2.3.1 Doorverwijzing

Met de oprichting van het LMIO is beoogd om zo veel mogelijk aangiften van internetoplichting op één punt te bundelen en analyseren. Het LMIO heeft derhalve alle eenheden (de voormalige korpsen) verzocht om de burger zo veel mogelijk aangifte via www.mijnpolitie.nl te laten doen, zodat ze internetfraude effectiever kunnen aanpakken. In de vorige paragraaf is aan de orde gesteld op welke manier het LMIO een effectieve aanpak probeert te realiseren.

[41] In de wederhoorreactie op de bevindingen van het rapport heeft de politie over de borging van het LMIO het volgende weergegeven: ‘Inmiddels is door de politie besloten dat het LMIO geborgd wordt binnen de nieuwe organisatie. De werkzaamheden hiervoor zijn gestart en het streven is de borging voorjaar 2015 te realiseren.’

Politiebureau

Zoals van alle andere delicten kunnen burgers aangifte van internetoplichting doen op het politiebureau. De meeste eenheden geven gehoor aan het verzoek van het LMIO de burger door te verwijzen naar de website. Tenzij de aangever erop staat dat zijn aangifte op het bureau wordt opgenomen is het beleid in deze eenheden derhalve: verwijzen naar het LMIO. In deze eenheden geven de geïnterviewde intakemedewerkers aan dat ze handelen conform dit beleid. De Inspectie constateert dat in enkele eenheden geen beleid is betreffende de opname van aangiften van internetoplichting. In die betreffende eenheden bepalen intakemedewerkers zelf of ze de aangever doorverwijzen naar het LMIO. Uit interviews blijkt dat sommige medewerkers liever niet verwijzen. Ze vinden het eenvoudiger om een aangifte zelf op te nemen dan een uitleg te geven over de werkwijze van het LMIO.

Alle intakemedewerkers die wel doorverwijzen naar www.mijnpolitie.nl, informeren de aangever over de voordelen daarvan. Meestal volgt de aangever dit advies dan op en ziet af van het doen van aangifte op het bureau. In dat geval wordt in de regel geen registratie aangemaakt in BVH, tenzij de medewerker vermoedt dat de betreffende informatie vastgelegd dient te worden vanwege het onderzoeksbelang. Bijvoorbeeld als het gaat om grote materiële waarde die met de internetfraude gemoeid is of dat er mogelijk sprake is van andere strafbare feiten, zoals bedreiging of heling.

Een aangever kan ook via de Servicedesk een afspraak maken voor het doen van aangifte. In sommige eenheden hebben de medewerkers van de Servicedesk de instructie gekregen de aangever te verwijzen naar www.mijnpolitie.nl. Indien de burger toch aangifte op het bureau wil doen, wordt een afspraak ingepland. Van de medewerker van de Servicedesk wordt verwacht dat hij aan het bureau doorgeeft dat de aangever geen aangifte via de site wil doen.

De onderstaande tabel geeft een indicatie over de verdeling van registraties van internetfraude in het BVH van alle eenheden, en het aantal meldingen van internetfraude bij het LMIO.

Figuur 4. *Aantal registraties van internetfraude geregistreerd bij de politie en aantal meldingen bij het LMIO per eenheid in 2013.*

Eenheid	eenheid	LMIO	totaal	percentage eenheid
1. Noord-Nederland	679	5410	6089	11%
2. Oost-Nederland	1351	9176	10527	13%
3. Midden-Nederland	755	5642	6397	12%
4. Noord-Holland	477	4748	5225	9%
5. Amsterdam	455	3100	3555	13%
6. Den Haag	857	4960	5817	15%
7. Rotterdam	573	4472	5045	11%
8. Zeeland-West-Brabant	657	4047	4704	14%
9. Oost-Brabant	565	4066	4631	12%
10. Limburg	489	3206	3695	13%
Nederland	**6858**	**48827**	**55685**	**12%**

Bron: eenheden BVH, LMIO eigen registratie.

Bij het lezen van deze tabel dient men rekening te houden met het feit dat alleen het aantal meldingen van het LMIO een juist beeld geeft. De andere cijfers geven een indicatie, en wel om de volgende reden. Er bestaat geen maatschappelijke klasse 'internetfraude' in BVH[42]. Daarom heeft de Inspectie de cijfers opgevraagd die geaggregeerd zijn volgens een op zoekwoorden gebaseerde query. Deze query is bepaald in samenwerking met de politie. Hoewel er is getracht om de werkelijke cijfers zo dicht mogelijk te benaderen, kan niet worden uitgesloten dat niet alle incidenten van internetfraude meegeteld zijn en dat enkele incidenten zijn meegenomen die geen verband houden met internetfraude. Bovendien is er sprake van dubbeltellingen vanwege het feit dat sommige burgers bij zowel het LMIO als op het politiebureau aangifte doen. Dubbeltellingen komen ook voor omdat de eenheden bij een vervolgonderzoek[43] de bij het LMIO geregistreerde aangiften ook in hun eigen BVH invoeren.

Rekening houdend met het bovengenoemde voorbehoud kan uit deze tabel worden afgeleid dat circa 90 procent van de aangiften van internetfraude wordt gedaan bij het LMIO.

Alleen aangiften die via www.mijnpolitie.nl bij het LMIO binnenkomen kunnen worden opgenomen in het analysebestand. Daarom betrekt het LMIO de aangiften die opgenomen worden op het bureau niet bij haar analyse. Op het bureau nemen intakemedewerkers aangiften nooit via www.mijnpolitie.nl. op. Deze mogelijkheid wordt de aangever ook niet aangeboden, niet alle bureaus hebben daar de faciliteiten voor. Om te bewerkstelligen dat bij gestarte onderzoeken zo min mogelijk slachtoffers 'buiten de boot vallen', kijkt het LMIO na de selectie van een onderzoek met behulp van Blue View in de BVH's van de eenheden. Op deze manier worden ook op het bureau opgenomen aangiften bij de voorbereiding van een strafrechtelijk onderzoek meegenomen.

2.3.2 Bekendheid met het LMIO

De bekendheid met het meldpunt verschilt sterk per eenheid. Die bekendheid is beter ontwikkeld in de eenheden die zich meer conformeren aan de werkwijze van het LMIO. Ook de houding van medewerker is hierbij van belang. Sommigen gaan actief op zoek naar de informatie over het meldpunt, anderen nemen een meer passieve houding aan.

Op het kennisnet van de politie is informatie over de mogelijkheden en de werkwijze van het LMIO te vinden, evenals de werkinstructies. Bijna alle (voormalige) regio's hebben deze informatie geplaatst op hun lokale Intranet. Tevens hebben medewerkers van de meeste regio's een mailbericht gekregen over het LMIO.

Desondanks hebben niet alle medewerkers die voor dit onderzoek geïnterviewd zijn weet van het bestaan van het LMIO. Medewerkers van de intake zijn over het algemeen goed op de hoogte van de functie en werking van het LMIO. Tegelijkertijd geven ze aan dat hun kennis nog te summier is en dat zij graag beter geïnformeerd willen worden over het LMIO. Op die manier kunnen ze de aangevers beter van dienst zijn en hen goed voorlichten over het meldpunt.

Uit de interviews blijkt dat sommigen van de rechercheurs niets weten over het LMIO, of slechts een summier beeld hebben van de werkwijze van het meldpunt. Alleen de rechercheurs die in

[42] Bij enkele eenheden heeft internetfraude een aparte projectcode gekregen.

[43] Naar aanleiding van het LMIO-dossier.

het kader van een onderzoek daadwerkelijk contact hebben gehad met het LMIO zijn goed geïnformeerd.

2.3.3 Opname van aangiften op het politiebureau

Indien een burger er op staat om de aangifte op het politiebureau te doen, neemt een intakemedewerker deze aangifte altijd op. Ook ingeval zij vermoeden dat het om een civiele zaak gaat. In gevallen waarbij het evident is dat het een civiele zaak betreft, legt de intakemedewerker de aangever uit waarom het geen zin heeft in dit geval aangifte te doen. Hij verwijst de aangever dan naar het juridisch loket. Uiteindelijk bepaalt de aangever vervolgens zelf of hij afziet van het doen van aangifte. Indien hij dit niet doet wordt de aangifte alsnog opgenomen.

Volgens intakemedewerkers komen burgers niet zo vaak naar het bureau om aangifte van internetfraude te doen. Indicatief is dat één tot twee keer per week. Ook blijkt uit interviews dat sommige aangevers de aangifte zowel via www.mijnpolitie.nl als op het bureau doen.[44]

De e-Learning Intake Cybercrime is in de meeste eenheden verplicht voor intakemedewerkers. Deze medewerkers vinden dat ze qua kennis voldoende zijn toegerust voor het opnemen van aangiften van internetfraude. Het betreft immers aangiften van oplichting, zo redeneren zij, waarbij de ICT-component niet voor complicaties zorgt. Als nieuwe medewerkers wel vragen hebben over het opnemen van aangiften, kunnen ze daarvoor bij meer ervaren collega's terecht. Op sommige bureaus ligt een beschrijving van de werkwijze bij de opname van aangiften van internetfraude. Ook op het Kennis Net Politie zijn instructies in dit kader te vinden. Niemand van de geïnterviewde medewerkers wist echter van het bestaan van deze instructies.

2.3.4 Screening en prioritering

De op het bureau opgenomen aangiften worden gescreend[45]. Bij de screening worden in eerste instantie dezelfde criteria[46] gehanteerd als voor andere aangiften betreffende veel voorkomende criminaliteit: prioriteit en opsporingsindicatie. Een opsporingsindicatie is per definitie altijd aanwezig bij internetfraude, het slachtoffer heeft immers altijd contact met de dader via internet. Maar omdat internetfraude niet tot geprioriteerde delicten behoort, worden bij de screening meestal aanvullende criteria gehanteerd, zoals de aanwezigheid van meerdere aangiften die bij dezelfde verdachte horen, grote(re) bedragen, bekende daders etcetera.

Aangiften, die niet in behandeling worden genomen (uitgescreend), worden opgelegd. De overige aangiften worden in behandeling genomen (ingescreend) en verdeeld onder de (recherche)afdelingen. Eenvoudige ingescreende zaken die direct naar de dader leiden worden meestal direct opgelegd. Dit gebeurt vanuit de overweging dat de verdachte meestal op het grondgebied van een andere eenheid woonachtig is. Op grond daarvan is het volgens de eenheid dan een zaak voor het LMIO. Ingewikkelde zaken worden tijdens de casescreening besproken binnen het team en in bepaalde gevallen met het OM. In dit overleg wordt bepaald of de zaak wordt aangepakt. Bij de aangiften die opgelegd worden, stuurt de politie meestal een standaard afloopbrief naar de aangever.

[44] Voor kwantitatieve gegevens zie figuur 4, subparagraaf 2.3.1.

[45] Voor de plaats van de screening in het proces zie figuur 1, paragraaf 2.1.

[46] Criteria worden bepaald door OM.

Omdat internetfraude niet bij geprioriteerde delicten hoort, belanden ingescreende aangiften van internetfraude regelmatig op de plank. Die zaken worden vaak alsnog opgelegd na een tijdsbestek van 90 dagen[47]. Dit betekent echter niet dat de op het bureau opgenomen aangiften geen kans hebben om in behandeling genomen te worden. Bij een gunstige gang van zaken, bijvoorbeeld in het geval er geen andere, hoog geprioriteerde zaken (zoals ernstige gewelds- of zedenmisdrijven) tussenkomen, wordt naar aanleiding van aangiften van internetfraude een opsporingsonderzoek gestart. Indien bij een eenheid naar aanleiding van aangifte(n) van internetfraude een onderzoek wordt gestart, benaderen rechercheurs vaak het LMIO. Men deelt met elkaar de noodzakelijke informatie. Ook bestaat de mogelijkheid dat het LMIO op verzoek van een eenheid een deel van het onderzoek verricht.

Onder verantwoordelijkheid van het OM vinden verdere beslissingen in het kader van opsporing en vervolging van verdachten van internetfraude plaats. Op dat deel van het proces gaat dit inspectieonderzoek niet in.

2.3.5 Ontvangst en coördinatie van LMIO-dossiers

Zoals in paragraaf 2.2.5 is aangegeven stuurt het LMIO zijn dossiers fysiek naar de Regionale Informatieknooppunten[48] van de eenheid waar de verdachte woont. Daarbij verzoekt het LMIO de ontvangst van het dossier en de verdere afhandeling te registreren in het BVH.

De Inspectie constateert dat de meeste eenheden geen gehoor geven aan dit verzoek, terwijl dit maar 3 tot 12 mutaties per jaar per eenheid betreft.

De meeste eenheden hebben geen functionaris die belast is met de coördinatie van de ontvangst, registratie en distributie van LMIO dossiers. Ook is het meestal niet bekend op welke wijze de dossiers verder worden gedistribueerd en wat daarmee vervolgens gebeurt. In het verleden is het voorgekomen dat dossiers zijn kwijtgeraakt. Slechts één eenheid (Rotterdam) kon de Inspectie informatie aanleveren over het aantal LMIO-dossiers en de wijze van de afhandeling daarvan in 2013. De overige eenheden konden niet aantonen of de zaken die ze van het LMIO hebben gekregen opgepakt zijn of dat deze zaken geseponeerd zijn al dan niet na zorgvuldige afweging. Wel blijkt uit de interviews dat er sprake is van verbetering van de situatie in 2014 bij enkele andere eenheden, zoals bijvoorbeeld in Midden-Nederland, Den Haag en Amsterdam. Functionarissen die in die eenheden dit proces coördineren hebben wel een adequaat beeld van de in dit jaar ontvangen LMIO-dossiers. Het gaat daarbij om de coördinatie van 3 tot 12 dossiers per jaar.

Bij de meeste eenheden worden de LMIO-dossiers door de postkamer verzonden naar het wijkteam van de locatie waar de verdachte woont. De beslissingen over de verdere opsporing en vervolging worden onder verantwoordelijkheid van het OM op lokaal niveau genomen. Ook wordt de prioriteit van deze zaken lokaal bepaald. In de meeste eenheden heeft men op eenheidsniveau geen zicht op wat er verder met de LMIO-dossiers gebeurt. Afwezigheid van een registratie in een politieregistratiesysteem betekent dat de betreffende zaken niet worden opgepakt.

---

[47] Bij de zaken die niet opgepakt zijn, wordt na 90 dagen heroverwogen of ze in behandeling blijven of alsnog worden opgelegd. Bij deze beslissing wordt het OM betrokken.

[48] Informatie Knooppunten zijn nog georganiseerd op het niveau van voormalige regio's.

Daar waar er wel sprake is van coördinatie van LMIO-dossiers, worden zwaardere of grotere onderzoeken opgepakt op het niveau van districtelijke recherche (of het niveau van voormalige regio's).

2.3.6 Vervolgonderzoek

Indien een eenheid een LMIO-onderzoek oppakt, dienen in sommige eenheden de rechercheurs ervoor te zorgen dat de volledige aangiften worden ingevoerd in BVH. Aangezien het aantal aangiften in één onderzoek tot enkele honderden kan oplopen, kost dit invoerwerk vele uren van administratief werk. Werk dat niet bijdraagt aan de oplossing van de zaak. Het probleem wordt veroorzaakt door twee factoren. Ten eerste kunnen de aangiften uit het LMIO-databestand niet worden geëxporteerd naar het BVH. Ten tweede communiceren lokale BVH's op dit moment niet met elkaar. Het is de Inspectie bekend dat de politie bezig is met de oplossing van het tweede probleem. Volgens de planning zal de Nederlandse Politie in 2017 de beschikking hebben over één systeem. Of in de nabije toekomst ook het eerste probleem, het ontbreken van verbinding tussen het BVH en het LMIO-databestand wordt opgepakt, is niet bekend.

Een ander politiesysteem dat gebruikt wordt voor de registratie van opsporingsonderzoeken, Summ-it, heeft sinds 2014 wel de landelijke dekking. Het LMIO verricht haar onderzoeken in dit systeem. Dit betekent dat het onderzoek eenvoudig digitaal overdragen kan worden aan de eenheid. Er zijn echter twee belemmeringen in dit proces. Ten eerste dienen medewerkers van het LMIO de naam van de behandelende medewerker uit de eenheid te krijgen, hetgeen meestal niet gebeurt. Ten tweede zijn de rechercheurs in wijkteams niet geautoriseerd voor het werken in Summ-it.

Vanwege de gebrekkige registratie van de door de eenheden ontvangen LMIO-dossiers verrichten medewerkers van het LMIO 'speurwerk' om vast te stellen wat met de door hen voorbereide onderzoeken is gebeurd.

Volgens het LMIO hebben in de helft van de gevallen hun dossiers geleid tot een strafdossier dat is verzonden naar het OM.

2.3.7 Beleid

Niet alle eenheden beschikken over beleid betreffende de aanpak van internetfraude in het algemeen en de afhandeling van LMIO-dossier in het bijzonder. In het kader van dit onderzoek heeft de Inspectie relevante documenten[49] opgevraagd bij alle eenheden. Uit de afwezigheid van documenten bij de eenheden Limburg, Oost-Brabant, Den Haag, Noord-Nederland en Noord-Holland blijkt bij deze eenheden niet van enige vorm van beleid. In een enkele eenheid is het beleid van het OM dat alle LMIO-zaken worden geseponeerd. Dit betekent feitelijk dat verdachten die in deze eenheid wonen ongestraft hun gang kunnen gaan en steeds meer slachtoffers maken. Die slachtoffers hebben vervolgens geen kans op genoegdoening.

Enkele eenheden voeren overleg met het LMIO om hun aanpak van internetoplichting te synchroniseren met de werkwijze van het LMIO.

[49] Betreft alle op schrift gestelde plannen, visies, onderzoeken, instructies, notities, afspraken enzovoort.

In februari 2014 heeft het Parket-Generaal (PaG) in een brief de korpschef geïnformeerd over kwantitatieve afspraken van de arrondissementparketten met de regionale eenheden van de politie. Deze afspraken houden onder andere in dat iedere regionale eenheid 15 zaken betreffende internetfraude per jaar oppakt. Daarbij stelt het LMIO voor dat ze 11 eenvoudige zaken (niveau basisteam), drie zwaardere zaken (niveau districtsrecherche) en één zware zaak (niveau regionale recherche) per jaar bij iedere eenheid gaan leveren. Op deze manier weten de eenheden wat hen te wachten staat. Op deze voorstellen is echter geen respons vanuit de eenheden gekomen. Hun standpunt in deze kwestie is daardoor niet bekend. Uit de door de eenheden aan de Inspectie aangeleverde documenten blijkt dat op dit moment één eenheid concrete afspraken met het Parket heeft gemaakt over de uitvoering van bovengenoemd beleid.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

Hoofdconclusie

De Inspectie concludeert dat de politie veel heeft geïnvesteerd in de aanpak van internetoplichting. Met name het LMIO heeft een belangrijke plaats verworven in het kader van de aanpak van internetoplichting door de Nederlandse politie. Het LMIO is een goed functionerend instrument en voldoet overwegend aan de doelen die bij de oprichting zijn gesteld.

Tegelijkertijd concludeert de Inspectie dat de politie nog een aantal slagen dient te maken om tot een geïntegreerde aanpak van internetoplichting te komen. De politie-eenheden stemmen in onvoldoende mate hun aanpak af op de toelevering van voorbereidende onderzoeken door het LMIO. Dit heeft tot gevolg dat het werk van het LMIO regelmatig geen vervolg krijgt. Daarnaast is het landelijk vervolgingsbeleid van internetoplichting nog niet geïmplementeerd bij de eenheden, wat tot grote verschillen leidt bij de eenheden in dit kader.

Deelconclusies LMIO

1. Het LMIO verzorgt een laagdrempelige mogelijkheid tot het doen van aangifte van internetoplichting. Ongeveer negen van tien aangevers hebben in 2013 aangifte gedaan via www.mijnpolitie.nl.
2. Het LMIO selecteert volgens vaste criteria zaken voor het onderzoek. Afwijking van deze criteria vindt op zorgvuldige wijze in onderling overleg plaats.
3. Vanwege technische belemmeringen, onder andere niet communicerende registratie-systemen, kan het LMIO zijn aangiften niet volledig ontsluiten voor de rest van de Nederlandse politie via BVH. Door middel van een tussenoplossing wordt de belangrijkste informatie toch gedeeld met de politie-eenheden[50].
4. Het LMIO werkt effectief. Door de opname en de afhandeling van een groot aantal aangiften (circa 50.000 in 2013) neemt het LMIO een deel van het werk weg bij de politie-eenheden. Relevante informatie wordt bij het LMIO verzameld, verwerkt en geanalyseerd. Op die manier kan het LMIO de samenhang tussen verschillende zaken sneller vaststellen en stelselmatige daders eerder aanpakken.

[50] Het is de Inspectie bekend dat de Nederlandse politie in 2017 de beschikking zal hebben over één systeem.

5. Het LMIO werkt efficiënt. Naast zijn front-office functie verzorgt het LMIO een aanzienlijk groter aantal voorbereidende onderzoeken dan aanvankelijk gepland was. Echter, doordat een deel van deze onderzoeken niet wordt opgepakt bij de eenheden, vindt deze efficiëntie van het LMIO geen doorvertaling naar de eenheden. Het ontbreken van een digitale overdracht van dossiers aan de eenheden is hier mede debet aan. Digitale overdracht blijkt vanwege technische en organisatorische tekortkomingen niet realiseerbaar.
6. Het LMIO is een lerende organisatie, het staat open voor feedback van de eenheden. Het LMIO biedt ondersteuning bij zaken die de eenheden afhandelen, en levert over het algemeen producten van voldoende kwaliteit. In nauwe samenwerking met het OM zijn procedures vastgelegd die deze kwaliteit dienen te waarborgen. Het gebrek aan kennis en ervaring bij een deel van de medewerkers, en het tekort aan medewerkers met recherche-ervaring, kan echter een risico blijven vormen voor de kwaliteit van onderzoeken.
7. Het LMIO vervult zijn preventieve en voorlichtende taak naar behoren. Het zorgt voor het offline zetten van malafide webshops. Ook de door het LMIO verzorgde checkfunctie op de site wordt door burgers veelvuldig gebruikt.

Deelconclusies eenheden

1. Intakemedewerkers bij de eenheden verwijzen de meeste aangevers van internetoplichting naar de site www.mijnpolitie.nl. Dit is echter geen standaard werkwijze bij alle eenheden.
2. De mogelijkheid om aangifte te doen op het bureau blijft altijd bestaan. De aangever bepaalt zelf op welke wijze hij zijn aangifte doet. Intakemedewerkers beschikken over voldoende kennis om aangiften op te nemen.
3. De casescreening van de op het bureau opgenomen aangiften vindt volgens vaste criteria plaats. Afwijkingen van deze criteria geschiedt op zorgvuldige wijze en in onderling overleg.
4. Een degelijke registratie, coördinatie en terugkoppeling van de door het LMIO verstuurde dossiers ontbreekt bij de meeste eenheden. Dit leidt tot de situatie dat een deel van (voorbereidende) onderzoeken, waarbij er sprake is van kant-en-klare[51] zaken, niet wordt aangepakt. En dat ondanks investeringen door het LMIO en verwachtingen die bij slachtoffers zijn gewekt.
5. Landelijke afspraken tussen de eenheden en de arrondissementen omtrent het vervolgingsbeleid van internetoplichting zijn regionaal nog niet geïmplementeerd. Hierdoor verschilt de aanpak per eenheid.

3.2 Aanbevelingen

A. Borg het LMIO binnen de politieorganisatie hetzij in de huidige vorm met vooral front-office functie, hetzij in een andere vorm, waarbij gedacht kan worden aan een uitbreiding met recherche taken.

[51] Alle heterdaadzaken en daarmee vergelijkbare zaken waarbij de identiteit van de verdachte bij de aangever bekend is dan wel zeer gemakkelijk te achterhalen is. Aanwijzing voor de opsporing (2013A020), OM.

B. Zo lang de huidige vorm blijft gehandhaafd, neem de volgende maatregelen:

1. Ontwikkel een landelijke werkwijze ten behoeve van efficiënte samenwerking tussen de politie-eenheden en het LMIO.
2. Zorg dat iedere eenheid over een functionaris beschikt die verantwoordelijk is voor de coördinatie van contacten en dossiers tussen de eenheid en het LMIO.
3. Zorg voor een goede bekendheid van het LMIO bij medewerkers uit verschillende gremia van de eenheden.
4. Zorg voor continuïteit in de personele bezetting van het LMIO en vul deze aan met recherchecapaciteit.
5. Onderzoek of het technisch mogelijk is om de via internet opgenomen aangiften van internet-oplichting in BVH op te nemen.
6. Zorg voor een volledige digitale overdracht van de door het LMIO uitgevoerde voorbereidende onderzoeken aan de eenheden.
7. Overleg met het OM over de wijze van uitvoering van de in de brief van het PaG vastgelegde afspraken tussen de arrondissementparketten en de regionale eenheden van de politie.

Bijlage
Factsheet LMIO

Parket Noord - Holland
FACTSHEET 28-3-2013
Landelijk Meldpunt Internet Oplichting

Inleiding
Op 7 oktober 2010 is gestart met de proeftuin Internet Gerelateerde fraude. Deze proeftuin is gestart op initiatief van de Bovenregionale Recherche Noord West Nederland, onderdeel van de (toenmalige) regiopolitie Kennemerland, en het (toenmalige) Openbaar Ministerie te Haarlem. Aanleiding voor de start van de proeftuin was de toenemende (private) handel via het internet en bijkomende vormen van fraude; meer in het bijzonder het strafbaar niet nakomen van leverings- of betalingsverplichtingen (oplichting in de zin van artikel 326 Sr). Dit type strafbare feit is niet plaats- of regio gebonden. Voor een effectieve aanpak van deze vorm van criminaliteit is landelijke coördinatie op aangiftes en meldingen noodzakelijk.

Strafrechtelijk aanpak
De proeftuin Internet Gerelateerde fraude heeft geresulteerd in het Landelijk Meldpunt Internet Oplichting (LMIO). Via de website www.mijnpolitie.nl kunnen burgers online aangifte doen van oplichting in het online handelsverkeer. Jaarlijks wordt ongeveer 35.000 maal aangifte gedaan bij het LMIO. Naast het doen van aangifte bij het LMIO, kunnen burgers aangifte doen bij de politie in hun regio.
De online door het LMIO ontvangen aangiftes worden door het LMIO geanalyseerd. Aan de hand van een aantal verwante aangiftes, het schadebedrag en/of de (eventuele) minderjarigheid van een verdachte, worden zaken geselecteerd. In deze zaken worden de aangiftes veredeld door informatie bij derden (zoals online handelssites en banken) op te vragen. Indien na de selectie blijkt van aangiftes die niet bij het LMIO maar in de regio zijn gedaan, worden deze aangiftes betrokken. Aan de hand van deze stukken wordt een proces-verbaal van bevindingen gemaakt. Tevens wordt een project voorstel gemaakt. Deze processen-verbaal en het project voorstel worden verzonden naar het Regionale Informatie Knooppunt (RIK) van een regionale eenheid van politie, alsmede aan de recherche- of cybercrime Officier van Justitie van een lokaal parket. Aan de hand van deze stukken kunnen de regionale eenheden en parketten beoordelen of capaciteit wordt toebedeeld aan het voorbereide onderzoek.
Jaarlijks worden door het LMIO tussen de 120 en 180 zaken voorbereid en uitgestuurd naar de regionale eenheden van politie en lokale parketten.

Preventie

Naast het verzorgen van de intake, analyse, veredeling en voorbereiding van aangiftes en opsporingsonderzoeken, heeft het LMIO zich tot doel gesteld om preventieve maatregelen te treffen of te stimuleren. Hiertoe zoekt het LMIO samenwerking met private partijen.

Tussen Marktplaats B.V., de politie en het Openbaar Ministerie is een convenant afgesloten, waarin afspraken zijn neergelegd over te treffen preventieve maatregelen, adequate voorlichting en snelle gegevensuitwisseling in gevallen van fraude.
Voorts vindt er op dit moment overleg plaats tussen de vier Nederlandse grootbanken (Rabobank, ABN-Amro, ING en SNS), de politie en het Openbaar Ministerie over het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst moet eveneens leiden tot het treffen van preventieve maatregelen, adequate voorlichting en het bewerkstelligen van snelle gegevensuitwisseling in gevallen van fraude. Het overleg met de grootbanken bevindt zich in een vergevorderd stadium en de verwachting is dat er begin 2013 tot het sluiten van de overeenkomst kan worden overgegaan.
Samenwerking met andere private partijen – zoals web hosting providers en internet serviceproviders – is op dit moment in voorbereiding.

Naast de samenwerking met private partijen heeft het LMIO een zogenaamde check-functie voor burgers beschikbaar gemaakt op www.mijnpolitie.nl. Op deze website kunnen burgers – aan de hand van hen ter beschikking staande informatie over een (ver)koper (zoals diens emailadres, bankrekeningnummer, telefoonnummer of webadres) – controleren of er meldingen van fraude over hun beoogde wederpartij bekend zijn. Burgers kunnen zo zelf een afweging maken of zij met die partij willen handelen. De private partijen waarmee het LMIO samenwerkt, verwijzen actief naar deze functie. De check-functie op www.mijnpolitie.nl is sinds 3 oktober 2011 voor burgers te raadplegen. Sindsdien is er ruim 3.200.000 maal geraadpleegd. In 152.000 gevallen is daarbij gemeld dat sprake was van een (ver)koper waarover meldingen bij het LMIO bekend waren.

Tot slot

Het LMIO maakt thans nog deel uit van de proeftuin Internet Gerelateerde fraude. In 2013 zal toe worden gewerkt om het LMIO structureel te borgen in de nationale politieorganisatie. De proeftuin zal dan worden afgesloten.

II Bijlage Literatuurlijst

- *De strafrechtketen in een gedigitaliseerde samenleving.* Leukveldt, Veenstra, Domenie en Stol, Lectoraat Cybersafety, NHL Hogeschool/Politieacademie Open Universiteit, November 2012
- *Cybercrime, van herkenning tot aangifte*. Nationaal Cybersecurity Centrum, Den Haag 2012
- *Rapport in het onderzoek naar klachten en signalen over het Meldpunt Internetoplichting.* Nationale Ombudsman, 13 juni 2012
- *Alledaags politiewerk in een gedigitaliseerde wereld.* Handreiking voor delicten met een digitale component. Boom Lemma, Den Haag 2012
- *Nationaal dreigingsbeeld 2012*, Politie
- *Actualisatie Realisatieplan Nationale Politie*, mei 2014
- *Inrichtingsplan Nationale Politie (INP)*, december 2012, versie 3.0
- *Aanwijzing voor de opsporing (2013A020)*, OM
- *Veiligheidsmonitor 2012.* Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek/Ministerie van Veiligheid en Justitie
- *Veiligheidsmonitor 2013*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek/Ministerie van Veiligheid en Justitie
- *Nationale Cyber Security Strategie 2*
- *Werkprogramma 2013*, Inspectie Veiligheid en Justitie, januari 2013

III Bijlage Referentiekader

a) LMIO

1. *Het LMIO biedt de burger een laagdrempelige wijze om aangifte van internetoplichting te doen. Een afhandeling van aangifte door het LMIO wordt altijd teruggekoppeld aan de aangever.*
2. *Er is sprake van consistent beleid bij de selectie van onderzoeken door het LMIO.*
3. *Het LMIO deelt de informatie uit de aangiften met de eenheden door het verwerken van deze aangiften in BVH.*
4. *Het LMIO werkt effectief.*
5. *Het LMIO werkt efficiënt.*
6. *Het LMIO neemt maatregelen om de kwaliteit van zijn producten te waarborgen.*
7. *Het LMIO neemt maatregelen in het kader van preventie van internetoplichting.*

b) Eenheden

1. *Intakemedewerkers verwijzen de burger in eerste instantie naar www.mijnpolitie.nl voor het doen van aangifte van internetoplichting. Ze beschikken over voldoende kennis van het LMIO om bij de verwijzing een goede uitleg te geven over de functie hiervan.*
2. *Indien een burger aangifte wil doen op het bureau, wordt deze altijd opgenomen. Intakemedewerkers beschikken over voldoende kennis van het onderwerp om aangifte van internetoplichting op te nemen of kunnen beroep doen op iemand die over voldoende kennis beschikt.*
3. *Er is sprake van een consistent beleid bij de casescreening.*
4. *De eenheden handelen zorgvuldig bij de ontvangst van de LMIO-dossiers. Deze dossiers worden op één punt ontvangen, geregistreerd en gedistribueerd.*
5. *Er is sprake van een consistent landelijk beleid in het kader van aanpak van zaken van internetoplichting.*

IV Bijlage

Afkortingen

AVS	Aangifte Volg Systeem
BVH	Basisvoorziening Handhaving
Inspectie VenJ	Inspectie Veiligheid en Justitie
KNP	Korps Nationale Politie
LMIO	Landelijk Meldpunt Internetoplichting
OM	Openbaar Ministerie
PAC	Programma Aanpak Cybercrime
PaG	Parket-Generaal
RIK	Regionale Informatieknooppunten

Missie Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken
toezicht op het terrein van veiligheid en justitie
om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen,
om risico's te signaleren
en om organisaties aan te zetten tot verbetering.
Hiermee draagt de Inspectie bij aan een veilige en rechtvaardige samenleving.

Dit is een uitgave van:
Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
communicatie@inspectievenj.nl

www.ivenj.nl

Januari 2015 | Publicatienummer: 83315